

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä. Samalla nykyinen laki rakennustuotteiden hyväksynnästä ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotettu laki koskee rakentamisessa käytettävien rakennustuotteiden hyväksymistä silloin, kun rakennustuote ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan tai rakennustuotteelle ei ole eurooppalaista teknistä arviointia. Laki koskee tilanteita, joissa rakennustuotteessa ei edellä mainituilla perusteilla voida käyttää CE-merkintää. EU:n rakennustuoteasetuksen mukaisesta CE-merkinnästä tulee pakollinen pääosalle rakennustuotteista 1 päivänä heinäkuuta 2013.

Rakennustuotteiden kansalliselle hyväksymiselle olisi kolme vapaaehtoista vaihtoehtoa. Ensimmäinen vaihtoehto olisi nykyisen kaltainen tyyppihyväksyntä, joka perustuisi ympäristöministeriön asetuksiin. Ympäristöministeriö valtuuttaisi hakemuksen perusteella toimielimen myöntämään tyyppihyväksyntöjä.

Toinen vaihtoehto olisi varmennustodistus, joka korvaisi aikaisemman varmennetun käyttöselosteen. Varmennustodistuksella tarjottaisiin eräissä tilanteissa tyyppihyväksyntää hallinnollisesti kevyempi menettely ra-

kennustuotteen hyväksymiselle. Ympäristöministeriön asetuksella voitaisiin määritellä ne tuoteryhmät, joille varmennustodistuksia olisi tarkoitus myöntää. Varmennustodistuksia myöntäisivät ympäristöministeriön hyväksymät toimielimet.

Kolmas vaihtoehto olisi valmistuksen laadunvalvonnan varmentaminen. Tällöin ympäristöministeriön hyväksymä laadunvalvonnan varmentaja varmentaisi rakennustuotteen tuotantoprosessin.

Siltä varalta että rakennustuotteen ominaisuuksia ei ole muulla tavalla esitetty, lakiesitys sisältää menettelyn, jolla rakennustuote voidaan varmentaa rakennuspaikkakohtaisesti. Laissa on vastavuoroista tunnustamista koskeva pykälä, jonka mukaan rakennustuotteen ominaisuuksista voidaan luotettavasti kertoa myös Euroopan talousalueen jäsenmaassa tai Turkissa saadulla tuotehyväksynnällä.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi pelastustoimen laitteista annettua lakia ja maankäyttö- ja rakennuslakia sekä kumottavaksi liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

## SISÄLLYS

|                                                                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .....                                                                          | 1  |
| SISÄLLYS .....                                                                                                 | 2  |
| YLEISPERUSTELUT .....                                                                                          | 4  |
| 1 JOHDANTO .....                                                                                               | 4  |
| 1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö .....                                                                             | 4  |
| 1.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö .....                                          | 4  |
| 2 NYKYTILA .....                                                                                               | 4  |
| 3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET .....                                                           | 5  |
| 3.1 Tavoitteet .....                                                                                           | 5  |
| 3.2 Toteuttamisvaihtoehdot .....                                                                               | 5  |
| 3.3 Keskeiset ehdotukset .....                                                                                 | 5  |
| 4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET .....                                                                                  | 6  |
| 4.1 Taloudelliset vaikutukset .....                                                                            | 6  |
| Vaikutukset kotitalouksien asemaan .....                                                                       | 6  |
| Yritystaloudelliset vaikutukset .....                                                                          | 7  |
| Julkistaloudelliset vaikutukset .....                                                                          | 7  |
| Kansantaloudelliset vaikutukset .....                                                                          | 7  |
| 4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan .....                                                                 | 8  |
| 4.3 Ympäristövaikutukset .....                                                                                 | 8  |
| 4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset .....                                                                        | 8  |
| 5 ASIAN VALMISTELU .....                                                                                       | 8  |
| 5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto .....                                                                       | 8  |
| 5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen .....                                                               | 8  |
| 6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ .....                                                                          | 8  |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....                                                                             | 10 |
| 1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT .....                                                                              | 10 |
| 1.1 Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä .....                                                   | 10 |
| 1 luku Yleiset säännökset .....                                                                                | 10 |
| 2 luku Tyyppihyväksyntä .....                                                                                  | 11 |
| 3 luku Varmennustodistus .....                                                                                 | 13 |
| 4 luku Valmistuksen laadunvalvonta .....                                                                       | 15 |
| 5 luku Rakennuspaikkakohtainen varmentaminen .....                                                             | 16 |
| 6 luku Valtuutetut ja hyväksytyt toimielimet .....                                                             | 17 |
| 7 luku Valtuutetun ja hyväksytyt toimielimen toimintaa koskevat vaatimukset .....                              | 20 |
| 8 luku Erinäiset säännökset .....                                                                              | 21 |
| 9 luku Voimaantulo .....                                                                                       | 22 |
| 1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki .....                                                                          | 23 |
| 1.3 Laki pelastustoimen laitteista .....                                                                       | 24 |
| 1.4 Laki liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain kumoamisesta ..... | 24 |
| 2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET .....                                                                     | 24 |
| 3 VOIMAANTULO .....                                                                                            | 25 |
| 4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS .....                                                              | 25 |

|                                                                                                         |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| LAKIEHDOTUKSET .....                                                                                    | 26 |
| eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä.....                                                      | 26 |
| Laki .....                                                                                              | 34 |
| maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta .....                                                         | 34 |
| Laki .....                                                                                              | 35 |
| Laki .....                                                                                              | 36 |
| liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain<br>kumoamisesta..... | 36 |
| Laki .....                                                                                              | 37 |
| maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta .....                                                         | 37 |
| Laki .....                                                                                              | 40 |

## YLEISPERUSTELUT

### 1 Johdanto

#### 1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Rakennustuotteiden hyväksymisestä rakentamisessa käytettäväksi on säädetty lailla rakennustuotteiden hyväksynnästä (230/2003) ja lailla liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä (797/2007). Lisäksi rakennustuotteiden hyväksyntää koskevia pykälä on maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), laissa pelastustoimen laitteista (10/2007), maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (895/1999) sekä rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa asetuksessa (1245/2003).

Suomessa rakennustuotteiden CE-merkintä on vapaaehtoista lukuun ottamatta savuhormejia, sementtiä ja osaa kiviaineksesta. Lisäksi CE-merkintä on pelastustoimen laitelain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (291/2009) perusteella pakollinen palovaroittimille. Osa valmistajista on CE-merkinnyt rakennustuotteitaan vapaaehtoisesti. Näin ovat toimineet erityisesti rakennustuotteita vientiin valmistaneet valmistajat.

Rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain mukaan on tällä hetkellä kansallisesti mahdollista tyyppihyväksyä tiettyjä rakennustuotteita. Osalle rakennustuotteista on annettu varmennettuja käyttöselosteita. Molemmat ovat vapaaehtoisia menettelyjä rakennustuotteen valmistajan kannalta. Mahdollista on myös viranomaisten tuotehyväksyntämenettely, joka koostuu rakennustuotteiden rakennuspaikkakohtaisesta laadunvarmistuksesta sekä sen korvaavasta valmistuksen laadunvalvonnasta.

#### 1.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin parlamentti hyväksyi keväällä 2011 uuden rakennustuoteasetuksen. Se tulee kokonaisuudessaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013. Voimaan tullessaan asetus korvaa aikaisemman rakennustuotedirektiivin.

Euroopan parlamentin ja neuvoston rakennustuoteasetus (EU) N:o 305/2011 on jäsenmaissa sellaisenaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Sen kanssa päällekkäinen kansallinen lainsäädäntö on kumottava.

Suurin muutos aikaisempaan verrattuna on, että Suomessa aikaisemmin vapaaehtoisesta CE-merkinnästä tulee pakollista kaikille harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan kuuluville rakennustuotteille.

### 2 Nykytila

Rakennustuotteiden tyyppihyväksyntä perustettiin ministeriöön alun perin 1978. Toiminta jatkui 2000-luvun alkupuolelle saakka, jolloin tyyppihyväksyntien käsittely ulkoistettiin VTT:lle. Samassa yhteydessä laadittiin tyyppihyväksyntäasetukset, joiden perusteella VTT myöntää tyyppihyväksyntöjä. Tyyppihyväksyntäasetuksia on yhteensä 31. Tyyppihyväksyntäasetukset koskevat tällä hetkellä ilmanvaihtolaitteistoja, lämmöneristeitä ja lattiapäällysteitä, palo-ovia ja -ikkunoita, rakenteellisia tuotteita, vesilaitteistoja ja viemärlaitteistoja. Tyyppihyväksyntäelintä koskevat vaatimukset on kirjattu lakiin rakennustuotteiden hyväksynnästä.

Varmennettuja käyttöselosteita on käytetty erilaisille rakennustuotteille. Niitä koskevat maininnat sisältyvät pääosin Suomen rakentamismääräyskokoelman B-osiin. Varmennetuissa käyttöselosteissa selostettua ratkaisua, kuten esimerkiksi laskentamenetelmää ja sen antamia tuloksia voidaan pitää hyväksyttynä.

Tällä hetkellä varmennettuja käyttöselosteita voivat myöntää ympäristöministeriön päätöksen perusteella Betoniyhdistys ry ja Teräsrakenneyhdistys ry.

Muut viranomaisten tuotehyväksyntämenettelyt on jaettu tehtaan laadunvalvonnan varmentamiseen ja rakennuspaikkakohtaiseen viranomaisvalvontaan. Rakennuspaikkakohtainen viranomaisvalvonta on hankkeeseen ryhtyvän kannalta kustannuksia aiheuttava ja rakennusvalvontaviranomaisen kannalta työläs. Sen vuoksi rakennuspaikkakohtaista viranomaisvalvontaa on käytetty aino-

astaan silloin, kun tuotteen ominaisuuksien selvittäminen on katsottu jossakin tilanteessa välttämättömäksi eikä tuotteen kelpoisuutta ole muutoin hyväksyttävästi osoitettu.

CE-merkityt rakennustuotteet on lähtökohdaisesti hyväksytty, mikäli niiden ominaisuudet ovat vastanneet Suomen rakentamismääräyskokoelman mukaisia rakennuskohteelle asetettuja vaatimuksia.

### **3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset**

#### **3.1 Tavoitteet**

Uuden eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain (*tuotehyväksyntälaki*) sekä siihen liittyvien muiden säädösmuutosten tavoitteena on kumota EU:n rakennustuoteasetuksen kanssa päällekkäinen lainsäädäntö. Lisäksi säädösmuutoksilla korvataan rakennustuotedirektiiviin kohdistuvat viittaukset koskemaan rakennustuoteasetusta.

Toisena tavoitteena on jatkaa jo vakiintuneita käytäntöjä rakennustuotteiden kelpoisuuden osoittamiseksi. Uudella tuotehyväksyntälainsäädännöllä luodaan selkeä kansallinen järjestelmä, jolla voidaan hyväksyä rakentamisessa käytettäväksi rakennustuotteet, jotka eivät rakennustuoteasetuksen mukaan kuulu CE-merkinnän soveltamisalaan. Tuotehyväksyntälain mukaisilla toimenpiteillä voidaan jatkossa osoittaa, että CE-merkinnän soveltamisalaan kuulumaton rakennustuote täyttää maankäyttö- ja rakennuslailla tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Tavoitteena on myös huolehtia siitä, että toimialalle ei aiheuteta tarpeetonta rasitusta lainsäädännön muutoksesta johtuen, mikä on otettu huomioon siirtymäsäännöksissä.

Lain tavoitteena on tarjota rakennustuotteen valmistajalle vapaaehtoinen mahdollisuus ilmoittaa varmennetusti rakennustuotteensa ominaisuudet, jotta voitaisiin osoittaa, että rakennustuote on kelpoinen rakennuskohteessa käytettäväksi.

#### **3.2 Toteuttamisvaihtoehdot**

Uusi laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä lähtee siitä, että olemassa olevat tavat hyväksyä kansallisesti rakennustuotteita säilyvät myös jatkossa. Niiden olemassaolo myös jatkossa on perusteltua rakennustuotteiden eroista johtuen. Osalle tuotteista soveltuu tarkemmin säädely ja osalle hallinnollisesti kevyempi menettely. Kaikkia eri vaihtoehtoja on käytetty eikä toimialalla ole tarvetta lisätä tai vähentää vaihtoehtoja rakennustuotteiden vapaaehtoiseen kansalliseen hyväksymiseen tilanteissa, joissa rakennustuote ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan tai tuotteella ei ole eurooppalaista teknistä arviointia.

Rakennustuotteiden keskitetty vapaaehtoinen ennakkohyväksyntä on usein yksinkertaisempaa ja edullisempaa verrattuna rakennustuotteiden rakennuspaikkakohtaiseen varmentamiseen.

Tyyppihyväksyntä, varmennustodistus ja valmistuksen laadunvalvonta ehdotetaan säädettäväksi valmistajan kannalta vapaaehtoiseksi. Rakennusvalvontaviranomaiselle ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuus edellyttää rakennustuotteen rakennuspaikkakohtaista varmentamista silloin, kun rakennustuotteen kelpoisuutta ei ole muulla tavalla osoitettu ja on syytä epäillä, että rakennustuote ei täytä sille säädettyjä olennaisia teknisiä vaatimuksia.

#### **3.3 Keskeiset ehdotukset**

Tyyppihyväksyntä säilyy menettelynä käytännössä ennallaan. Ympäristöministeriön valtuuttama tyyppihyväksyntälaitos myöntää tyyppihyväksynnän ympäristöministeriön asetuksen perusteella. Tyyppihyväksynnällä hyväksytään sellaisia rakennustuotteita, joilla on merkittävää vaikutusta rakennuskohteen olennaisiin teknisiin vaatimuksiin.

Varmennettujen käyttöselosteiden nimi muuttuu varmennustodistuksiksi. Samalla muutoksella selkiytetään varmennustodistusten antamisen periaatteita sekä säädetään nykyistä tiukemmat edellytykset hyväksytylle toimielimelle, joka voi myöntää varmennustodistuksen. Varmennustodistuksella voidaan

hyväksyä rakennustuotteita, joilla on vaikutusta rakennuksen olennaisten teknisten vaatimusten täyttymiseen taikka tuotteita, jotka ominaisuuksiensa vuoksi soveltuvat paremmin varmennustodistuksella hyväksyttäväksi, koska näiden tuotteiden tyyppihyväksyntämenettelystä tulisi liian raskas. Ympäristöministeriön asetuksella on tarkoitus määritellä, mitä tuotteita tai tuoteryhmiä koskevia varmennustodistuksia hyväksytty toimielin voi myöntää.

Sellaisia rakennustuotteita, jotka eivät kuulu rakennustuoteasetuksen perusteella CE-merkinnän soveltamisalaan, eivätkä ne kuulu myöskään tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen perusteista annettujen asetusten soveltamisalaan, voidaan hyväksyä valmistuksen laadunvalvontaa käyttäen. Tällöin rakennustuotteen ominaisuudet voidaan osoittaa valmistajan omalla tehtaan sisäisellä laadunvalvontajärjestelmällä, jonka laadunvalvonnan varmentaja varmentaa.

Rakennustuotteen kelpoisuus rakentamisessa käytettäväksi voidaan varmentaa rakennuspaikkakohtaisesti, mikäli rakennustuotteen ominaisuuksia ei ole osoitettu CE-merkinnällä tai vapaaehtoisesti arvioitu millään muulla tavalla. Kelpoisuuden selvittäminen on rakennushankkeeseen ryhtyvän tehtävä. Rakennusvalvontaviranomaiselle ehdotetaan mahdollisuutta velvoittaa hankkeeseen ryhtyvää osoittamaan, että rakennustuote täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset jos sillä on syytä epäillä vaatimusten täyttymistä.

Rakennuspaikkakohtaisella kelpoisuuden osoittamisella säädetään menettelytavasta, jonka lähtökohtana on maankäyttö- ja rakennuslain 119 ja 152 §. Maankäyttö- ja rakennuslain 119 §:n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:n ensimmäisen momentin mukaan rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää

rakentamiselle asetetut olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöajan ajan. Vastuu kustannuksista on hankkeeseen ryhtyvällä aivan kuten tälläkin hetkellä.

## **4 Esityksen vaikutukset**

### **4.1 Taloudelliset vaikutukset**

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Tuotehyväksyntälain soveltamisalaan kuuluvia rakennustuotteita käytetään enimmäkseen talonrakentamisessa. Tuottajien kustannukset siirtyvät loppukäyttäjien eli rakentamisen asiakkaiden maksettaviksi. Talonrakentamisen asiakkaista suurin osa on yksityisiä kotitalouksia tai asunto-osakeyhtiön osakkaita. Toiseksi suurin asiakasryhmä ovat yritykset. Kunnat ja kuntayhtymät ovat rakennusosalalla valtiota suurempi asiakas.

Tuotehyväksyntälain voimaantulolla on vain vähäisiä vaikutuksia kotitalouksien asemaan, mikäli eri hyväksyntämenettelyjen osuus rakennustuotteille säilyy nykyisellään. Laissa tapahtuvat muutokset eivät suoraan vaikuta kotitalouksien tekemiin rakentamista koskeviin päätöksiin. Suurin vaikutus kotitalouksille syntyy silloin, jos rakennuspaikkakohtaisen varmentamisen osuus lisääntyisi merkittävästi, sillä kotitaloudet vastaavat kaikista näistä lisäkustannuksista.

Rakennuspaikkakohtaisesta varmentamisesta aiheutuviksi kustannuksiksi voidaan VTT:n selvityksestä laskennallisesti arvioida uudisrakentamisessa jopa 6 miljoonaa euroa ja korjausrakentamisessa 140 miljoonaa euroa. Rakennuspaikkakohtainen varmentaminen on lähtökohtaisesti vähäistä ja liittyy erikoistapauksiin. On mahdollista, että rakennuskohteeseen valitaan CE-merkityn tai tyyppihyväksytyn rakennustuotteen sijaan rakennuspaikkakohtaisen varmentamisen vaativia tuotteita. Uudisrakentamisen kustannukset on arvioitu siten, että joka kymmenes hanke vaatisi tarkastuksen ja varmennuskäynnin yksikkökustannus olisi 1 500 €. Uudisrakennuskohteita Suomessa on vuosittain 40 000 ja niistä suurin osa on yksityisten ko-

titelouksien ja asunto-osakeyhtiöiden rakennushankkeita.

Suurimpaan osaan korjaushankkeista ei tarvita rakennuslupaa, joten hankkeet eivät tule valvonnan piiriin. Korjaushankkeita on määrällisesti moninkertaisesti uudisrakentamiseen verrattuna. Arvioinnin perusteena on korjaushankkeissa käytetty samoja oletuksia ja yksikköhintoja kuin uudisrakentamisessakin. Rakennuspaikkakohtaisen varmentamisen kustannukset maksaa rakennuttaja.

Rakennuspaikkakohtaista varmennusta ei kuitenkaan tehdä käytännössä näin usein. Rakennusvalvonnan käytännöt eroavat toisistaan. Mikäli vain kahdella sadasta työmaasta käytäisiin tekemässä varmennustoimenpide, kustannukset jäisivät noin 1 miljoonaan euroon. Jos vain yksi sadasta korjauskohteesta vaatisi rakennuspaikkakohtaisen varmentamisen, nousisivat kustannukset korjausrakentamisen osalta 14 miljoonaan euroon. Korjausrakentamisen osalta rakennuspaikkakohtaisen hyväksynnän kustannusvaikutus on teoreettinen maksimi.

#### Yritystaloudelliset vaikutukset

VTT:n arvion mukaan tyyppihyväksynnän hakemisesta aiheutuviksi kokonaiskustannuksiksi voidaan arvioida noin 700 000 euroa. Tyyppihyväksyntää hakevat yritykset panostavat vähintään saman verran tyyppihyväksynnän valmisteluun ja hakemiseen, joten yritysten välittömät kustannukset ovat vähintään 1,5 miljoonaa euroa. Suurin osa tyyppihyväksynnän piiriin kuuluvista tuotteista on ilmanvaihto- ja vesijärjestelmän osia.

Varmennustodistuksesta aiheutuviksi kustannuksiksi voidaan karkeasti arvioida noin 300 000 euroa. Tämän lisäksi yrityksissä joudutaan panostamaan varmennustodistuksen hankintaan. Kokonaistasolla panostus on noin puoli miljoonaa euroa.

Valmistuksen laadunvalvonnan varmentamisesta aiheutuviksi kustannuksiksi voidaan myös arvioida noin 2 miljoonaa euroa. Tähän on lisättävä yritysten oma osuus valvonnasta, joka nostaa valmistuksen laadunvalvonnan kustannukset 3 miljoonaan euroon. Valmis-

tuksen laadunvalvonnan varmentaminen kattaa sekä käytettävien raaka-aineiden että itse lopputuotteiden laadunvalvonnan varmentamisen. Rakentamisessa valmistuksen laadunvalvonnan varmentamista käytetään tällä hetkellä lähinnä teräsbetonituotteiden ja valmisbetonin tuotannossa.

Koska tämän lain mukaisten rakennustuotteiden ennakkohyväksyntävaihtoehtojen käyttäminen on valmistajalle vapaaehtoista, osa valmistajista jättää rakennustuotteiden kelpoisuuden arvioinnin rakennuspaikkakohtaiseen varmentamiseen.

#### Julkistaloudelliset vaikutukset

Tuotehyväksyntälainsäädännöllä ei ole merkittäviä vaikutuksia julkiseen talouteen. Kuntien rakennusvalvontaviranomaisten toimintaan vaikutuksia aiheutuu lähinnä uuden aineiston oppimisesta.

#### Kansantaloudelliset vaikutukset

Suomen rakennusmarkkinoiden arvo vuonna 2010 oli kokonaisuudessaan noin 27 miljardia euroa. Uudisrakentamisen osuus siitä oli 43 prosenttia eli 11,5 miljardia euroa, korjausrakentamisen osuus 36 prosenttia eli 9,8 miljardia euroa sekä maa- ja vesirakentamisen osuus 21 prosenttia eli 5,6 miljardia euroa. Rakennustuotteiden osuus rakentamisen volyymistä oli 37 prosenttia.

Jos verrataan eri hyväksyntöjen piirissä olevien rakennustuotteiden kustannusosuuksia toisiinsa, CE-merkittyjen rakennustuotteiden osuus vaihtelee noin 50–90 prosenttiin, tyyppihyväksytyjen rakennustuotteiden osuus 1–21 prosenttiin, varmennuksen piirissä olevien tuotteiden osuus 0–6 prosenttiin sekä valmistuksen laadunvalvonnan varmennuksen piirissä olevien tuotteiden osuus samoin 0–6 prosenttiin. Edellisten ulkopuolelle jäävien osuus on 3–22 prosenttia.

Kaikista rakentamiseen käytettävistä tuotteista tämän lain soveltamisalaan kuuluu tällä hetkellä noin 20 prosenttia ja osuuden voidaan arvioida vähenevän noin kymmeneen prosenttiin uusien harmonisoitujen tuotestandardien valmistuttua.

Suomen kuuluminen EU:iin ja standardien käyttöönotto vaikuttavat yrityksiin enemmän kuin muutokset kansallisissa hyväksyntävoissa.

#### **4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan**

Ympäristöministeriön toimintaan säädettäväksi ehdotettu tuotehyväksyntälaki vaikuttaa resurssien tarvetta lisäävästi, sillä toimielinten hyväksyminen lisääntyy ja tiukentuu. Lisäksi ympäristöministeriön on osaltaan seurattava uusien harmonisoitujen tuotestandardien ja eurooppalaisten teknisten arviointien valmistumista ja tarvittaessa ryhdyttävä osaltaan toimenpiteisiin päällekkäisten kansallisten hyväksyntöjen poistamiseksi. Ympäristöministeriölle lisäresurssitarvetta aiheuttaa myös tyyppihyväksyntäasetusten läpikäynti ja tarvittaessa uusien tyyppihyväksyntäasetusten antaminen. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä säädettäväksi ehdotettu tuotehyväksyntälaki ei merkittävästi lisää. Luonnollisesti rakennusvalvontaviranomaisen on hallittava uuden tuotehyväksyntälain mahdollistamat rakennustuotteiden hyväksyntätavat tarvittavassa laajuudessa sekä seurattava muuttuvia määräyksiä ja eri tuoter ryhmien erilaisia hyväksymismenettelyjä. Tämä edellyttää tiedotus- ja koulutuspanostusta. Tarkoituksena ei ole, että hyväksyntöjen painopiste muuttuisi tyyppihyväksyntöistä ja varmennustodistuksista rakennuspaikkakohtaiseen varmentamiseen.

#### **4.3 Ympäristövaikutukset**

Rakennustuotteiden hyväksyntätavoilla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia.

#### **4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset**

Rakennustuotteen olennaisten teknisten vaatimusten varmistaminen tapahtuu rakennustuotteen hyväksymismenettelyn yhteydessä.

Uuden tuotehyväksyntälain lähtökohtana on rakennustuotteiden olennaisten teknisten vaatimusten varmistaminen. Rakennustuotteiden hyväksyntä on omiaan edistämään ra-

kennuskohteen turvallisuutta ja terveellisuuttä.

### **5 Asian valmistelu**

#### **5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto**

Uutta lakia valmistelemaan nimitettiin työryhmä. Sen lisäksi ympäristöministeriö järjesti neljä keskustelutilaisuutta. Näin toimiala pysyi hyvin informoituna lainsäädännön valmistelusta koko valmistelun ajan ja valmistelu tapahtui vuoropuhelussa toimialan kanssa.

#### **5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen**

Tuotehyväksyntälaki oli lausuntokierroksella 29.3.–10.5.2012. Hallituksen esitysluonnoksesta saatiin yhteensä 27 lausuntoa. Lausunnonantajat suhtautuivat lakiesitykseen pääosin myönteisesti. Useat lausunnonantajat toivoivat tietoa, mitä menettelyjä kunkin rakennustuotteen tai tuoter ryhmän hyväksymiseen käytettäisiin. Lisäksi ennen rakennustuoteasetuksen voimaantuloa 1 päivänä heinäkuuta 2013 olisi annettava lakia tarkentavat asetukset sekä valtuutettava ja hyväksyttävä tarvittavat toimitelimet.

Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota pykälän kirjoitustapaan, minkä vuoksi monen pykälän kirjoitusasua täsmennettiin. Lausuntojen perusteella tehtiin myös lausunnonantajien toiveiden mukaisia pieniä selventäviä muutoksia.

### **6 Riippuvuus muista esityksistä**

Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä liittyy kiinteästi kesäkuussa lausunnolle lähetettyyn luonnokseen laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Kyseisellä muutoksella on tarkoitus uudistaa maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettavien asetusten säädöshierarkia rakentamista koskevien säännösten osalta vastamaan perustuslain vaatimuksia.

Ehdotetuissa uusissa maankäyttö- ja rakennuslain 117 a–117 g pykälissä säädetään rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuk-

sista ja ne muodostavat aineellisen oikeuden pohjan tällä lailla säädettyille menettelyille. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan maankäyttö- ja rakennuslain 117 a–117 g pykälien perusteella antaa tarkempia rakentamista koskevia säännöksiä.

Tuotehyväksyntälakiesityksen mukaisia menettelyjä käyttämällä voidaan todeta, että rakennustuote täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset.

Laissa maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi muutetaan maankäyttö- ja rakennuslain 13 §:n sisältöä. Pykälässä aikaisemmin ollut tehtävä sovittaa yhteen valtion viranomaisten antamia määräyksiä siirtyy maankäyttö- ja rakennuslain 17 pykälään, joka koskee ympäristöministeriön tehtäviä. Kyseistä pykälää on tarkoitus muuttaa tässä hallituksen esityksessä.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

**1 Lakiehdotusten perustelut****1.1 Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä****1 luku Yleiset säännökset**

**1 §. Lain tarkoitus.** Lailla eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä (*tuotehyväksyntälaki*) säädetään kansallisista menettelyistä, joilla rakennustuotteet voidaan hyväksyä rakentamisessa käytettäväksi silloin, kun niillä ei ole CE-merkintää. Rakentamisella tarkoitetaan uuden rakennuksen rakentamista sekä rakennuksen korjaus- ja muutostyötä. Rakennustuote on kelpoinen silloin, kun se täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädettyt olennaiset tekniset vaatimukset. Rakennustuotteen kelpoisuus tarkoittaa sitä, että rakennustuotetta voidaan sen ominaisuuksien perusteella käyttää aiotussa rakennuskohteessa, kun se täyttää siinä kohteessa tuotteelle asetetut viranomaisvaatimukset.

**2 §. Soveltamisala.** Tätä lakia sovelletaan rakennustuotteen hyväksymiseen silloin, kun rakennustuote ei kuulu rakennustuoteasetuksen (EU) N:o 305/2011 mukaisen harmonisoidun tuotestandardin (hEN) soveltamisalaan eikä tuotteella ole eurooppalaista teknistä arviointia (ETA). Tuotehyväksyntälaki koskee niiden rakennustuotteiden, jotka eivät kuulu CE-merkinnän soveltamisalaan, hyväksymistä. Rakennustuoteasetuksessa säädetään periaatteista, kuinka rakennustuote CE-merkitään. CE-merkintä on pakollinen niille rakennustuotteille, jotka kuuluvat harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan tai joille valmistaja on hakenut ja saanut eurooppalaisen teknisen arvioinnin. Rakennustuotteen hyväksymiseen sovelletaan rakennustuoteasetusta viimeistään harmonisoidun tuotestandardin siirtymäajan päättymisestä lähtien.

Periaatteessa valmistaja voi hakea eurooppalaista teknistä arviointia mille tahansa rakennustuotteelle, joka ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan. ETA:n hakeminen vie aikaa ja voi olla kalliimpaa

kuin kansallinen tuotehyväksyntä. Uuden, innovatiivisen rakennustuotteen valmistaja saattaa haluta testata rakennustuotettaan ensin pelkästään Suomen markkinoilla ennen tuotteen viemistä EU:n sisämarkkinoille. Vapaaehtoisesta CE-merkinnästä ei ole valmistajalle pelkästään kotimarkkinoilla samaa hyötyä kuin tuotteen vientiin suuntavilla valmistajilla. Kansallisen vapaaehtoisen tuotehyväksyntämenettelyn valinnut valmistaja on samassa asemassa eurooppalaisen hyväksyntämenettelyn valinneen valmistajan kanssa. Maa- ja vesirakentamista ei sellaisenaan ole mainittu maankäyttö- ja rakennusasetuksen 50 §:ssä, jonka mukaiset olennaiset tekniset vaatimukset ovat koskeneet rakennusta. Tarkoituksena on siitä huolimatta, että tuotehyväksyntälakia käyttäen voitaisiin hyväksyä myös maa- ja vesirakentamiseen käytettäviä rakennustuotteita silloin, kun maa- ja vesirakentamiseen käytetään samoja rakennustuotteita kuin talonrakentamisessa. Liikennevirasto vastaa väylänpidon (maantiet, rautatiet ja vesiväylät) teknisistä ohjeista ja laatuvaatimuksista. Liikennevirasto antaa tyyppihyväksyntää vastaavat hyväksynnit väyläpidossa käytettäville rakennustuotteille, jos niille ei ole olemassa harmonisoitua tuotestandardia. Rautateiden rakentamisessa käytettävät rakennustuotteet kuuluvat pääosin rakennustuoteasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen väyläpidossa käytettävät rakennustuotteet rajataan tuotehyväksyntälain soveltamisalan ulkopuolelle.

Tuotehyväksyntälain mukaisten menettelyiden tarkoituksena on todeta, täyttääkö rakennustuote maankäyttö- ja rakennuslain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset olennaiset tekniset vaatimukset. Tietyissä tilanteissa tarkoituksena on arvioida, ovatko rakennustuotteen ominaisuudet valmistajan ilmoituksen mukaisia.

On tilanteita, joissa harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan kuuluvasta rakennustuotteesta halutaan ilmoittaa ominaisuuksia, joita harmonisoitu tuotestandardi ei kata. Näistä ominaisuuksista tuotteen valmistaja voi kertoa muun muassa vapaaehtoisella tuotesertifikaatilla. Sertifikaatin voi myöntää

taho, joka myöntäisi tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen tai sertifikaatti voidaan myöntää valmistuksen laadunvalvonnan yhteydessä riippuen siitä, millaista tuotteen ominaisuutta sertifikaatti koskee.

**3 §. Menettelyt rakennustuotteen kelpoisuuden toteamiseksi.** Rakennustuote voidaan hyväksyä rakentamisessa käytettäväksi tämän lain mukaisesti kolmella eri tavalla: tyyppihyväksynnällä, varmennustodistuksella tai valmistuksen laadunvalvonnalla. Tuotteet jaotellaan ympäristöministeriön asetuksella siten, että rakennustuotteen hyväksyntään voidaan käyttää jotakin kolmesta eri vaihtoehdosta.

Tyyppihyväksyntä, varmennustodistus ja valmistuksen laadunvalvonta ovat valmistajalle aina vapaaehtoisia menettelyitä. Rakennusvalvontaviranomaisen on hyväksyttävä rakennustuote rakentamisessa käytettäväksi, jos valmistaja on hakenut sille tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen tai käyttänyt valmistuksen laadunvalvontaa.

**4 §. Määritelmät.** Rakennustuotteilla tarkoitetaan rakennuksen kiinteäksi osaksi tulevia tuotteita, kuten ikkunoita, betonielementtejä, teräsrakennneosia tai sahatavaraa. Tässä laissa rakennustuotteen käsitettä on laajennettu siten, että rakennustuotteella tarkoitetaan pysyvää rakennetta, rakennusosaa taikka rakennukseen kiinteästi liittyvää tarviketta, tuotetta tai laitetta. Hissit kuuluvat hissidirektiivin (95/16/EY) soveltamisalaan. Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu myöskään pienjännitedirektiivi (2006/95/EY), painelaitedirektiivi (97/23/EY) ja räjähdysvaarallisisa tiloissa käytettäväksi tarkoitettuja laitteita koskeva niin sanottu ATEX-direktiivi (94/9/EY). Direktiivit on Suomessa pantu täytäntöön sähköturvallisuuslailla (410/1996), painelaitelailla (869/1999) ja vaarallisten kemikaalien käsittelyn turvallisuudesta annetulla lailla (390/2005). Tämän lain soveltamisalaan kuuluvana rakennustuotteena ei pidetä esimerkiksi kiintokalusteita, muotteja ja rakennustelineitä. Tämän lain mukaisena rakennustuotteena pidetään myös rakennustuotteen asentamista varten tarvittavaa osaa, kuten esimerkiksi nostolenkkiä, nostoelintä tai muuta rakennustuotteen asen-

nuksen turvallisuuteen olennaisesti liittyvää tarviketta.

Yhteistä nimeä toimitelimen käytetään laissa koskemaan tyyppihyväksyntälaitoksia, hyväksytyjä toimitelimeä ja laadunvalvonnan varmentajia.

Ympäristöministeriö voi hakemuksesta valtuuttaa laitoksen antamaan tyyppihyväksyntöjä. Tällä hetkellä tyyppihyväksyntöjä voi myöntää VTT Expert Services Oy.

Ympäristöministeriö voi hakemuksesta hyväksyä laitoksen antamaan varmennustodistuksia. Ympäristöministeriön tähän tarkoitukseen hyväksymästä toimitelimestä käytetään nimitystä hyväksytty toimitelimen.

Ympäristöministeriö voi hakemuksesta hyväksyä laitoksen suorittamaan valmistajaan nähden ulkopuolisena tahona tuotannon laadunvalvonnan varmentamista. Ulkopuolista tahoa kutsutaan laadunvalvonnan varmentajaksi. Laadunvalvonnan varmentaja voi olla testauslaitos. Laadunvalvonnan varmentaja voi käyttää alihankkijaa, mutta säilyy vastuullisena alihankkijan suorittamista toimenpiteistä.

## 2 luku Tyyppihyväksyntä

**5 §. Tyyppihyväksynnän myöntävä toimitelimen tai viranomainen.** Tyyppihyväksynnän myöntää ympäristöministeriön valtuuttama tyyppihyväksyntälaitos. Erityisten syiden vuoksi tyyppihyväksynnän voi myöntää myös ympäristöministeriö. Tällainen erityinen syy voi olla esimerkiksi se, että ei ole yhtään valtuutettua tyyppihyväksyntälaitosta tai jos tyyppihyväksynnän antamiselle on erityinen syy eikä tuote kuulu tyyppihyväksyntää koskevan asetuksen soveltamisalaan.

Tyyppihyväksyntä tulee säilymään pitkälti aikaisemman kaltaisena. Tyyppihyväksyntä on päätös, joka osoittaa, että rakennustuote täyttää sitä koskevat, maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset. Tyyppihyväksyntäpäätös tarkoittaa sitä, että rakennustuote täyttää erityisesti kyseisen rakennustuotteen tyyppihyväksynnästä annetussa ympäristöministeriön asetuksessa annetut vaatimukset, jotka voivat koskea sitä, kuinka rakennustuotteen ominaisuudet on selvitetty ja ilmoitettu.

**6 §. Tyyppihyväksynnän käyttäminen.** Tyyppihyväksynnällä hyväksytään sellaisia rakennustuotteita, joilla on vaikutusta rakennuskohteen olennaisten teknisten vaatimusten täyttymiseen. Rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain 117 §:ssä ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 50 §:ssä. Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen jälkeen rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuksista on tarkoitus säätää maankäyttö- ja rakennuslain 117 a–117 g pykälissä. Tarkoituksena on, että tyyppihyväksyttävää rakennustuotetyyppiä käytetään Suomessa laajasti. Tyyppihyväksynnän tulee olla tarkoituksenmukaista rakennustuotteen käytön laajuus huomioon ottaen.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan säätää rakennustuotteen tyyppihyväksynnän käyttämisestä. Tähänkin asti ympäristöministeriö on antanut tyyppihyväksyntäasetuksiksi kutsuttuja asetuksia, joihin pohjautuen tyyppihyväksyntöjä on annettu. Asetukset on annettu tuoteryhmille. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan säätää myös velvoite laadunvalvonnan varmentajalle varmentaa, että rakennustuote on vaatimusten mukainen. Tyyppihyväksyntää koskevassa ympäristöministeriön asetuksessa mainitaan, mitä ominaisuuksia tyyppihyväksyntäpäätöksessä on ilmoitettava. Tyyppihyväksyntää ei ole tarkoitus käyttää esimerkiksi laajojen tuoteyhdistelmien tai kokonaisten rakennusten hyväksymiseen. Tyyppihyväksyntä voidaan myöntää ainoastaan tyyppihyväksyntää koskevan ympäristöministeriön asetuksen sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

**7 §. Tyyppihyväksynnän hakeminen.** Tyyppihyväksynnän hakeminen on vapaaehtoista. Valmistajalla ei ole velvollisuutta tyyppihyväksynnän hakemiseen. Jos valmistaja haluaa hakea valmistamalleen rakennustuotteelle tyyppihyväksynnän, osoittaa se hakemuksensa lähtökohtaisesti ympäristöministeriön valtuuttamalle tyyppihyväksyntälaitokselle tai erityistapauksissa ympäristöministeriölle. Hakijan puolesta tyyppihyväksyntää voi hakea hakijan valtuuttama edustaja.

Tyyppihyväksyntä annetaan hakemuksen perusteella. Hakemuksessa on annettava rakennustuotteesta riittävästi informaatiota, jotta tyyppihyväksynnän antaminen olisi mahdollista. Hakemuksessa on kerrottava, mihin rakennustuotetta on tarkoitus käyttää ja yksilöitävä ne ominaisuudet, joille tyyppihyväksyntää haetaan.

Tyyppihyväksyntähakemukseen liitetään kuvaus rakennustuotteesta sekä siitä, kuinka tuote valmistetaan. Lisäksi hakemukseen liitetään tarvittavat testausraportit, laskelmat, piirustukset ja muut selvitykset, joilla osoitetaan, että rakennustuote on tyyppihyväksyntäasetuksen mukaisesti kelpoinen rakentamisessa käytettäväksi.

Tuotteen kuvaukseen on liitettävä myös tarvittavat asennus-, käyttö-, huolto-, ja varastointiohjeet sekä tekniset piirustukset ja suunnitteluohjeet sekä selvitys siitä, kuinka tuotannon laadunvalvonta on tarkoitus järjestää.

Hakijan on ilmoitettava, mitä ympäristöministeriön hyväksymää laadunvalvonnan varmentajaa valmistaja käyttää sekä selvitetävä, että laadunvalvonnan varmentaja on riippumaton kyseessä olevassa tapauksessa.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan myöntää tarkempia säännöksiä tyyppihyväksynnästä ja siihen liittyvistä selvityksistä.

**8 §. Tyyppihyväksyntäpäätös.** Tyyppihyväksyntäpäätökseen tai sen liitteisiin kirjattavat tiedot vastaavat aikaisempaa käytäntöä.

Päätöksessä on mainittava sekä hakijan että valmistajan nimi ja kotipaikka. Syynä tähän on se, että periaatteessa useampi eri taho voisi teoriassa hakea samalle tuotteelle tyyppihyväksyntää. Jos esimerkiksi maahantuoja on jo hakenut rakennustuotteelle tyyppihyväksynnän, voivat muut maahantuojat hyödyntää kertaalleen annettua tyyppihyväksyntää soveltuaan siitä asianomaisten tahojen kanssa.

Päätöksessä on mainittava rakennustuotteen nimi ja kuvaus tuotteesta, jotta tuote voidaan yksilöidä. Päätöksestä on käytävä ilmi, mihin käyttöön tuote on tarkoitettu. Niin ikään päätöksessä on yksilöitävä, mitä rakennustuotteen ominaisuuksia tyyppihyväksyntä koskee ja mitä ehtoja tyyppihyväk-

syntään liittyy. Tyyppihyväksyntäpäätöksestä on käytävä ilmi, mikä taho toimii laadunvalvonnan varmentajana eli nimi, kotipaikka ja laadunvalvontasopimuksen päiväys. Päätöksessä on oltava tieto rakennustuotteen merkitsemisestä. Lisäksi päätökseen on liitettävä tarvittavat suunnittelutiedot, asennusohjeet, käyttö- ja huolto-ohjeet sekä varastointiohjeet.

Tyyppihyväksyntäpäätöksestä on käytävä ilmi tyyppihyväksynnän voimassaoloaika. Tyyppihyväksyntä voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Määräaika ei ole muuttunut aikaisemmasta käytännöstä. Määräaika päättyy päätöksessä asetettua aikaisemmin, mikäli rakennustuotetta koskevan harmonisoidun tuotestandardin siirtymäaika päättyy tai valmistaja hakee ja saa tuotteelleen eurooppalaisen teknisen arvioinnin. Tällöin rakennustuote on CE-merkittävä rakennustuoteasetuksen mukaisesti. Muiden valmistajien hakemat eurooppalaiset tekniset arvoinnit eivät sido valmistajaa, joka ei arviointia ole hakenut.

Viimeinen momentti pitää sisällään asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan myöntää tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntäpäätöstä koskien.

**9 §. Tyyppihyväksyntämerkintä.** Tyyppihyväksyntäpäätöksessä kerrotaan, kuinka rakennustuote on merkittävä. Merkinnästä vastaa rakennustuotteen valmistaja tai valmistajan edustaja. Merkintään ei tule muutoksia aikaisempaan käytäntöön verrattuna. Ensimmäisessä merkintä kiinnitetään rakennustuotteeseen. Mikäli se ei tuotteesta johtuen ole mahdollista, merkintä voidaan kiinnittää myös rakennustuotteen pakkaukseen tai tuotteen mukana tuleviin asiakirjoihin. Asiakirjoihin merkintä voidaan kiinnittää esimerkiksi tilanteissa, joissa tuotetta ei pakata. Rakennustuoteasetuksen mukaan myös CE-merkintöjen suhteen toimitaan samalla tavoin.

Tyyppihyväksyntämerkintää voidaan käyttää tyyppihyväksynnän voimassaoloaikana. Rakennustuotteeseen ei saa kiinnittää tyyppihyväksyntämerkintää eikä saattaa markkinoille tyyppihyväksyntämerkinnällä varustettuna tyyppihyväksynnän voimassaoloajan päättymisen jälkeen. Tuotetta ei myöskään

saa merkitä tyyppihyväksytyksi sen jälkeen, kun kyseistä rakennustuotetta koskevan uuden harmonisoidun tuotestandardin siirtymäaika päättyy. On mahdollista, että harmonisoidun tuotestandardin siirtymäajan päätyessä markkinoilla on tyyppihyväksynnällä varustettuja rakennustuotteita, joita ei vielä ole kiinnitetty rakennuskohteeseen. Markkinoille kerran saatettuja rakennustuotteita voidaan käyttää niin kauan, kun ne täyttävät maan käyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetty olennaiset tekniset vaatimukset.

Pykälän toinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntää koskevasta merkinnästä ja sen käyttämisestä.

**10 §. Tyyppihyväksyntään liittyvä valvonta.** Silloin, kun valmistetaan tyyppihyväksyttyä rakennustuotetta, laadunvalvonnalla varmistuksella varmistetaan, että rakennustuote täyttää vaatimukset, jotka sille on asetettu tyyppihyväksyntää koskevassa asetuksessa ja tyyppihyväksyntäpäätöksessä.

Laadunvalvonnan varmentaminen koostuu 1) valmistajan omasta tuotannon laadunvalvonnasta ja 2) laadunvalvonnan varmentajan suorittamasta tuotannon laadunvalvonnan varmentamisesta. Valmistajan oma laadunvalvonta koostuu valmistajan ylläpitämästä tuotannon sisäisestä laadunvalvonnasta ja valmistajan omista testauksista. Laadunvalvonnan varmentajan suorittamaan tuotannon laadunvalvonnan varmentamiseen kuuluu 1) tuotannon ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastus ja 2) tuotannon sisäisen laadunvalvonnan jatkuva valvonta, arviointi ja hyväksyminen. Laadunvalvontasopimuksessa määritellään, mitä näytteitä testataan tuotantolaitoksessa ja mitä näytteitä otetaan testattavaksi jo markkinoille saatetuista tuotteista.

Pykälän viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Sen mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laadunvalvonnasta.

### 3 luku Varmennustodistus

**11 §. Varmennustodistus.** Rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa säädettiin varmennetusta käytöstelosteesta. Suurin

muutos rakennustuotteiden kansallisessa hyväksymisessä on aikaisemmista varmenne- tuista käyttöselosteista luopuminen ja var- mennustodistusten käyttöönotto niitä kor- vaamaan. Koska rakennustuotteiden hyväk- synnässä on selvä ero vanhan varmennetun käyttöselosteen ja uuden varmennustodistuk- sen välillä, on sekaannusten välttämiseksi käytännöllistä vaihtaa menettelyn nimeä.

Varmennustodistuksella voidaan varmentaa rakennustuotteen ominaisuuksia, joita on edellytetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä. Var- mennustodistuksella osoitetaan, että raken- nustuote täyttää sitä koskevat, maankäyttö- ja rakennuslain tai sen nojalla annettujen sään- nösten mukaiset rakennustuotteen olennaiset tekniset vaatimukset valmistajan ilmoitta- massa aiotussa käyttötarkoituksessa. Var- mennustodistus osoittaa myös, että rakennus- tuote täyttää eräiden rakennustuotteiden tuo- tehyväksynnästä annetussa asetuksessa asetet- tut vaatimukset. Nämä vaatimukset voivat koskea sitä, kuinka rakennustuotteen ominai- suudet on selvitetty ja ilmoitettu. Varmen- nustodistuksen käyttäminen on valmistajalle vapaaehtoista.

Varmennustodistus on luonteeltaan kevy- empi menettely kuin tyyppihyväksyntä ja kohdistuu tuotteisiin joilla ei ole yhtä suuri merkitys rakennuksen olennaisiin teknisiin vaatimuksiin.

Varmennustodistuksen myöntää ympäris- töministeriön hyväksymä toimielin.

**12 §. Varmennustodistuksen käyttäminen.** Varmennustodistusta käytetään eri rakennus- tuotteiden hyväksymiseen kuin tyyppihyväk- syntää. Varmennustodistusta voidaan käyttää rakennustuotteiden hyväksymiseen, kun ky- symys on rakennustuotteista, joilla on vaiku- tusta rakennuksen olennaisten teknisten vaa- timusten täyttymiseen. Niiden täyttymisen kannalta vaativammat rakennustuotteet hy- väksytään tyyppihyväksynnällä ja vähemmän vaativien tuotteiden hyväksyntään käytetään varmennustodistusta. Asiallisesti eroa voisi verrata EU:n rakennustuoteasetuksen suori- tustason pysyvyyden arviointi- ja varmennus- järjestelmiin. Lähinnä varmennustodistusta vastaisivat rakennustuotteen asetuksen liit-

teen V mukaisten AVCP-luokkien 3 ja 4 mu- kaisiin tuotteisiin verrattavat tuotteet.

Varmennustodistuksella voidaan myös hy- väksyä rakennustuotteita, joilla kuitenkin voi olla merkittävääkin vaikutusta rakennuksen olennaisiin teknisiin vaikutuksiin. Tätä käy- tetään, kun tuotteet ominaisuuksiensa vuoksi soveltuvat paremmin varmennustodistuksella hyväksyttäviksi, koska näiden tuotteiden tyyppihyväksyntämenettelystä tulisi liian raskas.

Aivan kuten tyyppihyväksynnässäkin, myös varmennustodistuksen antaminen pe- rustuu tarkoituksenmukaisuuteen, laajaan valtakunnalliseen käyttöön sekä tarpeeseen yksinkertaistaa tai yhtenäistää kunnan raken- nusvalvontaviranomaisten toimenpiteitä.

Varmennustodistuksen antaminen perustuu valmistajan omaan, tuotannon laadunvalvon- taan sekä laadunvalvonnan varmentajan suo- rittamaan varmentamiseen.

Varmennustodistuksen antava hyväksyntä toimielin päättää tuoteryhmä- tai tuotekohtai- sesti, mitä tietoja tuotteesta annetaan var- mennustodistuksessa.

Varmennustodistuksen antaminen perustuu joko rakennustuotteen valmistuksen jatku- vaan varmentamiseen tai toimituseräkohtai- seen näytetarkastukseen tilanteesta riippuen.

Viimeinen momentti sisältää asetuksen an- tovaltuuden. Sen mukaan ympäristöministe- riön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä varmennustodistuksen perusteis- ta. Tyyppihyväksyntä perustuu yksityiskoh- taiseen kyseessä olevan rakennustuotteen tyyppihyväksyntää koskevaan asetukseen. Varmennustodistuksen perusteista annetta- valla asetuksella on tarkoitus määritellä, mitä tuotteita tai tuoteryhmiä koskevia varmen- nustodistuksia hyväksyntä toimielin voi myöntää. Asetus ei kuitenkaan ole samalla tavalla yksityiskohtainen kuin tyyppihyväk- syntää koskeva asetus, joten varmennustodis- tus on tyyppihyväksyntään verrattuna kevy- empi menettely. Varmennustodistus voisi koskea esimerkiksi betonirakenteiden kuor- mia siirtäviä teräsosia, harmonisoiduista tuo- testandardeista poikkeavia rakenneteräksiä, tiettyjä betonin lisäaineita ja tiettyjä erikois- laasteja.

**13 §. Varmennustodistuksen hakeminen.** Varmennustodistusta haetaan ympäristöministeriön hyväksymältä toimielimeltä, jota kutsutaan hyväksytyksi toimielimeksi. Hakijan puolesta varmennustodistusta voi hakea hakijan valtuuttama edustaja.

Hakemukseen, jolla haetaan varmennustodistusta, on liitettävä 1) tutkimuselostukset ja selvitykset, joiden perusteella voidaan arvioida rakennustuotteen käyttötapaa ja ominaisuuksia sekä 2) tiedot tuotannon aikaisesta laadunvalvonnasta. Näiden tietojen perusteella hyväksytty toimielin voi selvittää, täyttyvätkö kaikki edellytykset varmennustodistuksen antamiseen rakennustuotteelle.

Kolmas momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Sen perustella ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä varmennustodistuksen hakemisesta ja tarvittavista selvityksistä.

**14 §. Varmennustodistuksen myöntäminen.** Varmennustodistus on sisällöltään kevyempi kuin tyyppi hyväksyntä. Varmennustodistuksessa tai sen liitteessä on mainittava valmistajan ja hakijan nimi ja kotipaikka. Jos esimerkiksi yksi maahantuoja on jo hakenut rakennustuotteelle varmennustodistuksen, voivat muut maahantuojat hyödyntää kertaalleen annettua varmennustodistusta sovittuaan siitä asianomaisten tahojen kanssa.

Rakennustuotteen nimi ja kuvaus tuotteesta on myös ilmoitettava varmennustodistuksessa tai sen liitteessä. Nämä tiedot yksilöivät, mistä tuotteesta on kysymys. Lisäksi varmennustodistuksessa tai sen liitteessä on ilmoitettava tarpeelliset tiedot rakennustuotteen ominaisuuksista, käyttötavoista sekä muista tuotteen käyttöön liittyvistä seikoista. Lisäksi varmennustodistuksessa on kerrottava, millaista menetelmää rakennustuotteen arvioinnissa on käytetty.

Varmennustodistus annetaan määräajaksi, joka voi olla enintään viisi vuotta kerrallaan. Mikäli hyväksytty toimielin pitää tarpeellisenä, se voi edellyttää määräaikaisarviointia. Sillä varmennetaan, että rakennustuote, jolle on annettu varmennustodistus, säilyy suoritusolosuhteillaan sille asetettujen vaatimusten mukaisena.

Mikäli varmennustodistuksen antaminen perustuu toimituseräkohtaiseen tarkastuk-

seen, voidaan rakennustuotteet ottaa käyttöön vasta sitten, kun hyväksytty toimielin on antanut varmennustodistuksen, jolla kyseinen toimituserä hyväksytään käyttöön otettavaksi.

#### 4 luku **Valmistuksen laadunvalvonta**

**15 §. Valmistuksen laadunvalvonnan käyttäminen.** Kaikki harmonisoitujen tuotestandardien soveltamisalan ulkopuolelle jäävät rakennustuotteet eivät kuulu myöskään tyyppi hyväksyntäasetusten tai varmennustodistuksen perusteista annetun asetuksen soveltamisalaan. Tällöin rakennustuotteen ominaisuudet voidaan vapaaehtoisesti osoittaa valmistajan omalla tuotannon sisäisellä laadunvalvontajärjestelmällä, jonka laadunvalvonnan varmentaja varmentaa. Valmistuksen laadunvalvonnalla voidaan osoittaa, että rakennustuote täyttää sitä koskevat, maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset. Mahdollista on osoittaa, kuinka rakennustuotteen ominaisuudet on selvitetty ja ilmoitettu. Menettely on valmistajalle vapaaehtoista.

Valmistaja voi käyttää valmistuksen laadunvalvontaa silloin, kun rakennustuotetta ei voida hyväksyä tyyppi hyväksynnällä tai varmennustodistuksella.

**16 §. Valmistuksen laadunvalvonnan sisältö.** Laadunvalvontajärjestelmä koostuu 1) valmistajan ylläpitämästä tuotannon sisäisestä laadunvalvonnasta ja valmistajan tekemistä testeistä sekä 2) laadunvalvonnan varmentajan suorittamasta tuotannon sisäisen laadunvalvonnan varmentamisesta. Laadunvalvonnan varmentajan suorittamaan laadunvalvontaan kuuluu 1) tuotannon ja sen sisäisen laadunvalvonnan alkutarkastus sekä 2) tuotannon sisäisen laadunvalvonnan jatkuva valvonta, arviointi ja hyväksyminen. Valvonta voi sisältää tuotteiden testauksia tuotantolaitoksessa ja jo markkinoille saatetuista tuotteista.

Valmistuksen laadunvalvonta soveltuu esimerkiksi valmisbetonille, taloteknisille hormielementeille, kylpyhuone-elementeille, harkoista kootuille seinäelementeille ja isoille betoniputkille.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Sen mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valmistuksen laadunvalvonnan käyttämisestä.

## 5 luku **Rakennuspaikkakohtainen varmentaminen**

**17 §.** *Rakennuspaikkakohtainen kelpoisuuden osoittaminen* Mikäli rakennustuotteen kelpoisuutta rakentamisessa käytettäväksi ei ole muulla tavalla osoitettu, voidaan rakennustuotteen kelpoisuus osoittaa hankekohtaisesti. Hankkeella tarkoitetaan tällöin yksittäistä rakennuskohdetta, kuten esimerkiksi yhtä liikerakennusta, kerrostaloa tai pientaloa. Myös pitkä tietyömaa, joka ei kuulu kunnan rakennusvalvontaviranomaisen valvontaan, katsotaan yhdeksi hankkeeksi.

Rakennuspaikkakohtaisella kelpoisuuden osoittamisella tarkoitetaan sitä, että rakennushankkeeseen ryhtyvä osoittaa rakennustuotteen kelpoisuuden (hyväksyttävyyden) käytettäväksi rakentamiseen ko. kohteessa) rakennuspaikkakohtaisesti, jos tuotteen käyttämiseen rakentamisessa liittyy maankäyttö- ja rakennuslaista tai sen nojalla annetuista säännöksistä johtuva vaatimus eikä kelpoisuutta ole varmistettu millään muulla tavalla. Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää kelpoisuuden osoittavien asiakirjojen esittämistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:n 1 momentin mukaan rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää rakentamiselle asetetut olennaiset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöajan ajan.

Toisin sanoen rakennustuotteen kelpoisuus on varmistettava aina, kun tuotteeseen kohdistuu rakentamista koskevissa säännöksissä asetettu kansallinen vaatimus.

Esimerkkinä rakennustuotteesta, johon sovellettaisiin rakennuspaikkakohtaista varmentamista, voisi olla vaikkapa tyyppihyväksyntäpäätöksestä poikkeava palo-ovi ja paloikkuna.

Vastuu rakennuspaikkakohtaisen kelpoisuuden osoittamisesta ja siitä aiheutuneista kustannuksista on rakennushankkeeseen ryhtyvällä. Hankkeeseen ryhtyvällä tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain 119 §:n mukaisesti henkilöä, jonka on huolehdittava siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti.

Jos rakennushankkeeseen ryhtyvä ei ole huolehtinut velvollisuudestaan selvittää rakennustuotteen ominaisuuksia ja rakennusvalvontaviranomaisella on syytä epäillä, että rakennustuote ei täytä olennaisia teknisiä vaatimuksia, rakennusvalvontaviranomainen velvoittaa hankkeeseen ryhtyvää osoittamaan rakennustuotteen kelpoisuuden.

Tarkoituksena on, että hankkeeseen ryhtyvä selvittää asiantuntijoita apuna käyttäen rakennustuotteen ominaisuudet rakennusvalvontaviranomaiselle. Hankkeeseen ryhtyvän käyttämä asiantuntija perustaa lausuntonsa aineista, tarvikkeista, tuotteista, järjestelmistä ja rakenteiden laatua koskevasta käytössä olevaan aineistoon sekä suunnitelmiin.

Rakennuspaikkakohtaiseen kelpoisuuden osoittamiseen on monia eri keinoja. Kelpoisuus voidaan osoittaa toimittamalla kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle asiakirjoja tai ulkopuolisia asiantuntijalausuntoja. Tämä menettely on ensisijainen ja säästää hankkeeseen ryhtyvän kustannuksia. Mikäli rakennustuotteen kelpoisuus ei riittävällä tavalla ilmene toimitetusta asiakirja-aineistosta, eikä niiden perusteella voida laatia asiantuntijalausuntoa, voidaan viime kädessä ottaa rakenteista ja niihin käytetyistä rakennusaineista ja -tarvikkeista sekä muista rakennustuotteista näytteitä. Näytteiden ottaminen on rajoitettava tarpeelliseen siten, että vältetään turhien kustannusten aiheuttamista hankkeeseen ryhtyvälle.

Mikäli rakennuspaikkakohtaisessa kelpoisuuden osoittamisessa päädytään kokeiden ottamiseen rakennustyön aikana, on kokeet annettava laadunvalvonnan varmentajan tai muun rakennusvalvontaviranomaisen päteväksi katsoman tahon suoritettaviksi. Laadunvalvonnan varmentaja voi halutessaan käyttää alihankkijaa. Tällöin laadunvalvonnan varmentaja on kuitenkin vastuussa ali-

hankkijan toimista ja vastaa siten siitä, että kokeet on suoritettu asianmukaisesti. Hankkeeseen ryhtyvällä on oikeus valita, mitä ympäristöministeriön hyväksymää laadunvalvonnan varmentajaa tai rakennusvalvontaviranomaisen päteväksi katsomaa tahoa kokeiden suorittamiseen käytetään. Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa rakennuspaikkakohtaisesta kelpoisuuden osoittamisesta aiheutuvista kustannuksista.

## 6 luku Valtuutetut ja hyväksytyt toimielimet

**18 §.** *Toimivalta toimielimen valtuuttamiseen ja hyväksymiseen.* Ympäristöministeriöllä on toimivalta hyväksyä ja valtuuttaa toimielimiä, eli tyyppihyväksyntälaitoksia, hyväksyttyjä toimielimiä ja laadunvalvonnan varmentajia. Tyyppihyväksyntälaitosten hyväksymistä kutsutaan valtuuttamiseksi. Hyväksytyt toimielimet ja laadunvalvonnan varmentajat ympäristöministeriö hyväksyy. Edellytyksenä on, että toimielimet täyttävät niille säädetty edellytykset. Ympäristöministeriöllä ei ole harkintavaltaa valtuuttamiseen tai hyväksymiseen, vaan edellytysten täytyessä toimielin on valtuutettava tai hyväksyttävä.

**19 §.** *Hakemus tyyppihyväksyntälaitokseksi.* Tyyppihyväksyntälaitokseksi voi hakea kotimainen tai ulkomainen laitos. Laitoksen yhtiömuodolla ei ole merkitystä.

Hakemuksessa on määriteltävä yksityiskohtaisesti tuoteryhmät, jotka tulevat kyseisen laitoksen tyyppihyväksyntätoiminnan kohteiksi. Hakijan on esitettävä riittävät tiedot teknisestä pätevydestään ja riippumattomuudestaan. Hakijalla on oltava haettuihin tuoteryhmiin nähden riittävät henkilöresurssit ja muut voimavarat. Lisäksi hakijan on esitettävä selvitys siitä, että sillä on mahdollisten korvausten varalta 33 §:n mukainen vastuuvakuutus tai siihen rinnastettava muu järjestely. Halutessaan ympäristöministeriö voi käyttää akkreditointia sen selvittämiseksi, täyttääkö hakija edellä mainitut edellytykset.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksesta tyyppihyväksyntälaitokseksi.

**20 §.** *Hakemus varmennustodistuksia myöntäväksi hyväksytyksi toimielimeksi.* Varmennustodistuksia antavaksi hyväksytyksi toimielimeksi voi hakea kotimainen tai ulkomainen laitos. Laitoksen yhtiömuodolla ei ole merkitystä.

Hakemuksessa on yksityiskohtaisesti määriteltävä, mitkä tuotteet tai tuoteryhmät tulevat toiminnan kohteeksi. Hakijan on hakemuksen yhteydessä esitettävä tiedot, joiden perusteella sen voidaan katsoa olevan teknisesti pätevä ja riippumaton. Vaatimustaso on vähäisempi tyyppihyväksyntälaitoksiin verrattuna. Lisäksi hakijan on esitettävä selvitys siitä, että sillä on mahdollisten korvausten varalta 33 §:n mukainen vastuuvakuutus tai siihen rinnastettava muu järjestely. Halutessaan ympäristöministeriö voi käyttää akkreditointia selvittääkseen, täyttääkö hakija edellä mainitut edellytykset.

Hakijan on selostettava hakemuksen yhteydessä, minkä teknisten kriteerien perusteella sen on tarkoitus myöntää varmennustodistus. Perusteet on selostettava kunkin tuotteen tai tuoteryhmän osalta erikseen. Mikäli näin yksityiskohtaista selostusta ei voida antaa vielä hakemuksen yhteydessä, on aiottu menetelmät selostettava viimeistään ennen toiminnan aloittamista. Näin varmennustodistusten antamisen perusteet ovat avoimia ja julkisia. Teknisten kriteerien sisältö ei sinänsä ole edellytyksenä sille, hyväksyykö ympäristöministeriö hakijan hyväksytyksi toimielimeksi.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksesta varmennustodistuksia antavaksi hyväksytyksi toimielimeksi.

**21 §.** *Hakemus laadunvalvonnan varmentajaksi.* Laadunvalvonnan varmentajaksi voi hakea kotimainen tai ulkomainen laitos. Laitoksen yhtiömuodolla ei ole merkitystä.

Hakemuksessa on määriteltävä, mitkä tuotteet ja tuoteryhmät tulevat toiminnan kohteeksi. Lisäksi hakijan on esitettävä tiedot, joiden perusteella sen voidaan katsoa olevan teknisesti pätevä ja riippumaton. Vaatimustaso on vähäisempi hyväksyttyihin toimielimiin verrattuna. Hakijan on esitettävä selvitys siitä, että sillä on mahdollisten korvausten

varalta 33 §:n mukainen vastuuvakuutus tai siihen rinnastettava muu järjestely. Halutessaan ympäristöministeriö voi käyttää akkreditointia selvittääkseen, täyttääkö hakija edellä mainitut edellytykset.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksesta laadunvalvonnan varmentajaksi.

**22 §.** *Toimielimiä koskevat yleiset vaatimukset.* Valtuutettuja ja hyväksyttyjä toimielimiä koskevat seuraavat yleiset vaatimukset. Ensinnäkin toimielimellä on oltava teknisesti asiantunteva henkilökunta. Toisekseen toimielimellä on oltava tarpeelliset laitteet tehtävien suorittamiseksi. Kolmanneksi toimielimellä on oltava riittävät taloudelliset voimavarat, jotta se voisi hoitaa sille annetut tehtävät. Toimielimellä ei voi esimerkiksi olla vakavia maksuhäiriöitä, se ei voi olla selvitystilassa eikä sillä voi olla verosaatavia. Toimielimellä on oltava käytössään henkilöstö, joka on riippumatonta arvioitaviin organisaatioihin ja rakennustuotteisiin nähden. Asiantuntemuksen, luotettavuuden ja riippumattomuuden arvioimisen perusteista säädetään pykälässä 23.

Suomessa toimielimiä on vähän ja sama toimielin voi toimia useammassa eri tehtävässä ilman, että sen riippumattomuus vaarantuisi. Tämä varmistetaan siten, että tyyppihyväksyntään, varmennustodistuksen myöntämiseen tai laadunvalvonnan varmentamiseen liittyvät menettelyt on eriytetty toiminnallisesti riippumattomuuden varmistamiseksi.

Viimeinen momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimielimiä koskevista yleisistä vaatimuksista.

**23 §.** *Toimielimen asiantuntemuksen, luotettavuuden ja riippumattomuuden arviointi.* Henkilöstön asiantuntemuksen arviointi perustuu henkilökunnan koulutukseen ja kokeemukseen. Lisäksi huomioon otetaan käytännön toiminnassa osoitettu pätevyys. Henkilökunnan pätevyys osoitetaan koulutusta ja kokemusta koskevilla todistuksilla.

Toimielimen luotettavuutta arvioidaan hakijan hallitukseen tai hallintoneuvostoon kuuluvien henkilöiden kautta. Hakija on luo-

tettava, jos hakijayhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsentä tai varajäsentä, toimitusjohtajaa, vastuunalaista yhtiömiestä taikka muussa näihin rinnastettavassa asemassa olevaa ei ole viiden edellisen vuoden aikana tuomittu rangaistukseen sellaisesta teosta, joka osoittaisi hänen olevan sopimaton toimimaan valtuutetussa tai hyväksytyssä toimielimessä tai määrätty liiketoimintakieltoon.

Hakijan riippumattomuutta arvioidaan hakijan ja sen palveluksessa olevien henkilöiden toiminnan kautta. Hakija on riippumaton, jos hakija tai tämän palveluksessa oleva ei harjoita rakennustuotteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia tai korjausta tai ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muutoin riippuvuussuhteessa sellaiseen tahoon, joka sitä harjoittaa. Hakija ei saa olla riippuvuussuhteessa myöskään tällaista toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestöön.

Toisin sanoen henkilöstö ei voi olla työsuhhteessa eikä sillä voi olla omistuksia arvioituihin tuotantolaitokseen eikä se saa osallistua tuotteiden suunnitteluun, valmistukseen tai jakeluun.

Ympäristöministeriö voi edellyttää ulkopuolista arviointia toimielimen asiantuntemuksesta, luotettavuudesta ja riippumattomuudesta. Toisin sanoen ympäristöministeriö voi halutessaan käyttää akkreditointia selvittääkseen, täyttääkö hakija edellä mainitut edellytykset.

**24 §.** *Valtuuttamis- ja hyväksymispäätöksen sisältö.* Ympäristöministeriöllä on laaja harkintavalta valtuutuksen tai hyväksynnän keston suhteen. Päätös tyyppihyväksyntälaitoksen valtuutuksesta taikka varmennustodistuksia antavan toimielimen tai laadunvalvonnan varmentajan hyväksymisestä voidaan myöntää määräajaksi tai toistaiseksi. Määräaikainen valtuutus tai hyväksyntä tulee kysymykseen esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa ympäristöministeriö on käyttänyt akkreditointia selvittääkseen täyttääkö toimielin sille säädetyt edellytykset. Mikäli akkreditointi on annettu määräajaksi, voi ympäristöministeriö käyttää samaa määräaika.

Valtuutus tai hyväksyntä voidaan rajata hakemuksessa esitettyä toimintaa suppeammaksi. Näin voidaan tehdä esimerkiksi sil-

loin, kun edellytykset täyttyvät joidenkin osa-alueiden, mutteivät kaikkien osalta.

Päätökseen voidaan liittää toiminnan harjoittamiselle ja toiminnan valvomiseksi tarpeellisia ehtoja. Ehtojen tarve voi ilmetä esimerkiksi akkreditointipäätöksestä.

Päätökseen voidaan liittää myös ehto, jonka mukaan toiminta on aloitettava annetun määräajan kuluessa uhalla, että päätös raukeaa. Toimintaedellytykset on selvitetty päätöksentekohetkellä. Toimintaedellytyksissä voi tapahtua muutoksia esimerkiksi hallituksen jäsenten tai henkilöstön vaihtuessa. Mikäli jotakin toimintaa ei harjoiteta, on mahdollista, että edellytykset sen aloittamiseen vähenevät. Sen vuoksi on tärkeää, että toiminta aloitetaan kohtuullisen ajan kuluessa päätöksestä.

**25 §. Valtuutuksen ja hyväksymisen edellytysten valvonta.** Ympäristöministeriön tehtävänä on valvoa tuotehyväksyntälain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä rakennustuotteiden hyväksymisestä annettujen muiden säännösten samoin kuin valtuutusta ja hyväksymistä koskevan ympäristöministeriön päätöksen ehtojen noudattamista. Apua tähän tehtäväänsä ympäristöministeriö saa kuntien rakennusvalvontaviranomaisilta.

Jotta ympäristöministeriö voisi hoitaa valvontatehtävänsä, valtuutettu tai hyväksytty toimielin on velvollinen antamaan ympäristöministeriölle valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Vuosi-ilmoituksen lisäksi toimielimen on ilmoitettava omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista, toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä toimintaa koskevista muista merkittävistä muutoksista ympäristöministeriölle viipymättä, vaikka tästä ilmoitusvelvollisuudesta ei olisi mainittu päätöksessä erikseen.

Ympäristöministeriöllä on oikeus tehdä valvontaa varten tarpeellisia tarkastuksia toimielinten toimipisteessä ja laboratoriotiloissa. Näin ympäristöministeriö voi varmistua siitä, että sille on toimitettu oikeat tiedot. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa tiloissa, joita käytetään pysyväisluonteisesti asumiseen, sillä tarkastusta ei ole tarpeen ulottaa kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin.

**26 §. Varmennustodistuksen kumoaminen.** Mikäli ympäristöministeriö havaitsee, että

hyväksytty toimielin on myöntänyt varmennustodistuksen rakennustuotteelle, joka ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain tai sen nojalla annettujen säännösten vaatimuksia, voi ympäristöministeriö kumota varmennustodistuksen valvontatehtävänsä perustuen.

**27 §. Toiminnan keskeyttäminen.** Valvoesaan toimielinten toimintaa ympäristöministeriö voi havaita, että toimielin ei toimi asianmukaisesti. Tällöin ympäristöministeriö voi antaa valtuutetulle tai hyväksytylle toimielimen kirjallisen varoituksen tai keskeyttää toiminnan harjoittamisen.

Syitä kirjallisen varoituksen antamiseen tai toiminnan keskeyttämiseen ovat: 1) toiminnassa ei noudateta tämän lain tai sen nojalla annettuja tai rakennustuotteiden hyväksyntää koskevia muita säännöksiä; 2) tehtäviä ei ole suoritettu muutoin asianmukaisesti; tai 3) valtuutettu tai hyväksytty toimielin on rikkonut valtuutus- tai hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja. Rikkeen laajuudesta riippuu, riittääkö ensisijaisena menettelynä kirjallinen varoitus vai onko toiminta keskeytettävä.

Toimielin voi valittaa toiminnan keskeyttämisestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Toiminnan keskeyttämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

**28 §. Valtuutuksen ja hyväksymisen peruuttaminen.** Jos kirjallinen varoitus tai toiminnan keskeyttäminen ei ole valvonnan kannalta riittävää, ympäristöministeriöllä on myös mahdollisuus peruuttaa antamansa valtuutus tai hyväksyminen.

Valtuutus tai hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos 1) valtuutettu tai hyväksytty toimielin ei ylläpidä säännöllistä toimintaa tai lopettaa kyseisen toiminnan; 2) valtuutettu tai hyväksytty toimielin ei enää täytä valtuutuksen tai hyväksymisen edellytyksiä eikä ole määräajassa korjannut niissä olevia puutteita; 3) toimielin on asetettu konkurssiin; tai 4) määräävässä asemassa oleva toimielimen edustaja on asetettu liiketoimintakieltoon.

Toiminnan säännöllinen ylläpitäminen voi vaihdella riippuen siitä, paljonko rakennustuotteiden valmistajat ovat hakeneet toimielimeltä tuotehyväksyntöjä. Välillä jonkin tietyn rakennustuotteen hyväksynnän antami-

seen voi tulla pidempikin tauko. Jos toimielin jatkuvasti ylläpitää toimintavalmiutensa, voi tauko jatkua muutaman vuoden. Jos toiminta on kokonaan lakannut tai valmiuden toimintaan ovat tauon aikana loppuneet, voi ympäristöministeriö peruuttaa valtuutuksen tai hyväksynnän.

Jos ympäristöministeriö havaitsee, ettei valtuutettu tai hyväksytty toimieliimen enää täytä sille asetettuja edellytyksiä, on ympäristöministeriön ensisijaisesti pyydettävä toimieliintä korjaamaan puutteet kohtuullisessa määräajassa. Valtuutuksen tai hyväksynnän peruuttaminen on mahdollista vasta, jos toimielin ei korjaa puutteita.

Selkeä tilanne syntyy toimieliimen konkurssin tai toimieliimen edustajan liiketoimintakieltoon asettamisen myötä. Tällöin toimielin ei voi luonnollisestikaan enää jatkaa toimintaansa.

Ympäristöministeriön on peruutettava valtuutus tai hyväksyminen myös, jos toimieliimen toiminta on keskeytetty eikä toimielin kohtuullisessa ajassa ole poistanut toiminnan keskeyttämiseen johtaneita syitä. Kohtuullisen ajan pituus riippuu toimenpiteiden laajuudesta.

Valtuutuksen tai hyväksymisen peruuttamista koskevasta päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen. Valtuutuksen tai hyväksymisen peruuttamista koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

## **7 luku Valtuutetun ja hyväksytyn toimieliimen toimintaa koskevat vaatimukset**

**29 §. Laadunvalvonnan varmentaminen.** Laadunvalvonnan varmentajan tehtävänä on varmentaa tuotannon sisäinen laadunvalvontajärjestelmä rakennustuotteen tyyppi hyväksyntään, varmennustodistukseen tai valmistuksen laadunvalvontaa liittyen. Varmennus kohdistuu rakennustuotteen tyyppi hyväksynnästä annetun asetuksen vaatimusten mukaisuuteen tai eräiden rakennustuotteiden tuote hyväksynnästä annetun asetuksen mukaisiin varmennustodistusta koskevien vaatimusten varmentamiseen. Valmistuksen laadunvalvonnan osalta laadunvalvonnan varmentaminen kohdistuu siihen, kuinka rakennustuot-

teen ominaisuudet on selvitetty ja ilmoitettu. Tarkoituksena on osoittaa, täyttääkö rakennustuote maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetty olennaiset tekniset vaatimukset.

**30 §. Laadunvalvontaa koskeva selvitysraportti.** Laadunvalvonnan varmentajan on huolehdittava laadunvalvontajärjestelmän varmentamisen yhteydessä suoritettujen valvontatoimien ja muiden toimenpiteiden dokumentoinnista. Laadunvalvonnan varmentajan on säilytettävä toiminnassa syntynyt aineisto kymmenen vuotta, jotta jälkikäteen voidaan tarvittaessa todentaa, mitä varmentamistoiminnassa on käynyt ilmi.

Tyyppi hyväksynnän laadun varmentamisen tuloksista raportoidaan vuosittain sille tyyppi hyväksynnän myöntäneelle taholle. Jos varmentaminen kohdistuu tyyppi hyväksyntälaitokseen, raportti lähetetään sinne. Jos tyyppi hyväksynnän myöntävä taho on ollut ympäristöministeriö, lähettää laadunvalvonnan varmentaja raportin ympäristöministeriölle. Laadunvalvonnan varmentaja raportoi vuosittain varmennustodistuksen laadun varmentamisen tulokset hyväksytylle toimieliimelle. Valmistuksen laadunvalvonnan varmentamisen tulokset laadunvalvonnan varmentaja raportoi valmistajalle.

Laadunvalvonnan varmentamisen yhteydessä voidaan havaita jotakin rakennustuotetta koskeva turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta vakava puutteellisuus. Näissä tapauksissa ei riitä ainoastaan tavanomainen raportointi, vaan puutteellisuudesta on informoitava myös ympäristöministeriötä.

**31 §. Virkavastuu.** On todennäköistä, että tyyppi hyväksyntälaitokseksi ja hyväksytyksi toimieliimeksi hakevat tahot ovat yhtiömuodoltaan esimerkiksi osakeyhtiöitä, eivätkä julkisen tahon edustajia. Tyyppi hyväksyntätoiminta samoin kuin varmennustodistusten antaminen ovat kuitenkin luonteeltaan julkisen vallan käyttöä. Tyyppi hyväksyntälaitoksen ja hyväksytyn toimieliimen henkilöstö käyttää julkista valtaa suorittaessaan tuote hyväksyntälain mukaisia tehtäviä.

Perustuslain 124 §:n takia laissa ei enää tarvita viittauksia hallinnon yleislakeihin, kuten henkilötietolakiin (523/1999) tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa an-

nettuun lakiin (13/2003). Koska kysymys on julkisen vallan käytöstä, on toiminnassa noudatettava yleistä virkamiehen esteettömyysperiaatetta. Tyyppihyväksyntälaitoksen ja hyväksytyn toimielimen henkilöstöön sovelletaan sen vuoksi, mitä hallintolaissa (434/2003), erityisesti 27 ja 28 §:ssä säädetään virkamiehen esteellisyydestä. Hallintolain lisäksi tyyppihyväksyntälaitoksen ja hyväksytyn toimielimen henkilöstöön sovelletaan kielilakia (423/2003) ja lakia viranomaisen toiminnan esteellisyydestä.

Esteettömyysperiaatteen lisäksi tyyppihyväksyntälaitoksen tai hyväksytyn toimielimen toimihenkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä, sillä kysymys on julkisen vallan käytöstä. Samoin toimihenkilöön sovelletaan vahingonkorvauslain (412/1974) mukaista vahingonkorvausvastuuta koskevia säännöksiä, kun hän hoitaa tuotehyväksyntälain mukaisia tehtäviä.

Julkista valtaa käyttäessään toimielimen henkilöstön on otettava toiminnassaan käytännössä huomioon lisäksi muun muassa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain säännökset.

**32 §. Salassapito.** Rakennustuotteiden valmistus ja maahantuonti on liiketoimintaa, johon voi liittyä kilpailua ja liikesalaisuuksia. Tyyppihyväksyntälaitokset, hyväksytyt toimielimet ja laadunvalvonnan varmentajat saavat toimintansa yhteydessä tietoja valmistajien taloudellisesta asemasta sekä liike- tai ammattisalaisuuksista. Sen vuoksi niitä ei saa ilman asianomaisen suostumusta ilmaista sivulliselle eikä tietoja saa käyttää yksityiseksi hyödyksi. Salassapitosäännökset sisältyvät viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin (621/1999).

Tietyissä tilanteissa edellä mainitut tiedot on kuitenkin voitava ilmaista. Ensinnäkin valtion ja kunnan viranomaiselle on kerrottava sellaiset tiedossa olevat seikat, jotka vaikuttavat niiden tuotehyväksyntälaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Toisekseen markkinaevalvontaviranomaisille on ilmastava seikat, jotka vaikuttavat markkinaevalvontaan. Kolmanneksi poliisi- ja syyttäväviranomaiselle on ilmastava asiat, jotka liittyvät rikoksen

selvittämiseen. Tuomioistuimelle on annettava sen pyytämä informaatio.

**33 §. Vastuuvakuutus.** Toimielimelle voi toimintaa suorittaessa syntyä tahattomasti tai tuottamuksesta suuri korvausvastuu. Jotta sivulliset tai asianosaiset eivät kärsisi kohtuutonta taloudellista vahinkoa, on toimielimen hankittava mahdollisten korvausten varalta vastuuvakuutus. Myös siihen rinnastettava muu järjestely tulee kysymykseen.

**34 §. Viittaus rikoslakiin.** Pykälässä 32 on säädetty tiukka salassapitovelvollisuus. Sen noudattamisen tehostamiseksi salassapitovelvollisuuden rikkominen säädetään rangaistavaksi teoksi rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Rangaistussäännös säilyy ennallaan aikaisempaan käytäntöön verrattuna.

**35 §. Rakennustuotteiden hyväksyntää koskeva rikkomus.** Rangaistavaksi teoksi on syytä säätää rakennustuotteiden hyväksyntään liittyvien palvelujen tarjoaminen ilman tuotehyväksyntälaissa edellytettyä ympäristöministeriön valtuutusta tai hyväksyntää. Tyyppihyväksynnästä, varmennustodistuksesta ja valmistuksen laadunvalvonnasta säädetään lain 3 §:ssä ja laadunvalvonnan varmentamisesta 29 §:ssä. Näin toimiva henkilö on tuomittava rakennustuotteiden hyväksyntää koskevasta rikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi. Tämäkin rangaistussäännös säilyy ennallaan aikaisempaan käytäntöön verrattuna.

Rikoslain kokonaisuudistuksessa noudatusta keskittämisperiaatteesta poiketen sääntelykokonaisuuden yhtenäisyyden säilyttämiseksi matalan vankeusrangaistusuhun sisältävä rangaistussäännös voidaan kuitenkin sijoittaa erityislakiin. Rakennustuotteiden hyväksyntärikkomuksen sisällyttäminen tuotehyväksyntälakiin on sen vuoksi asianmukaista.

## 8 luku Erinäiset säännökset

**36 §. Muutoksenhaku toimielimen päätökseen.** Tyyppihyväksyntälaitokset ja hyväksytyt toimielimet käyttävät toiminnassaan julkista valtaa ja antavat päätöksiä. Viranomai-

sen tekemät päätökset ovat valituskelpoisia ja päätökseen on annettava muutoksenhakusoitus.

Asianosainen, joka on tyytymätön tyyppihyväksyntälaitoksen tai hyväksytyn toimielimen hänen hakemuksestaan tekemään päätökseen, voi vaatia päätöksen tekijältä päätöksen oikaisemista 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Näin päätöksen tehneelle taholle annetaan mahdollisuus harkita vielä päätöstään.

Oikaisuvaatimus käsitellään hallintolain mukaisesti. Tyyppihyväksyntää tai varmentodistusta koskevaan, oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen voidaan hakea muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Koska toimielinten päätöksissä on kysymys melko teknisluonteisista asioista, muutoksenhakua korkeimpaan hallinto-oikeuteen on tarkoituksenmukaista rajoittaa valitusluvalla.

**37 §. Muutoksenhaku ministeriön päätökseen.** Ministeriöiden tekemistä päätöksistä on perinteisesti valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeusministeriön asettaman prosessityöryhmän mietinnön 4/2011 mukaan muutoksenhaku ministeriöiden hallintopäätöksistä ohjattaisiin yleisesti alueellisiin hallinto-oikeuksiin. Sen vuoksi säädettäväksi ehdotetaan, että ympäristöministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen haettaisiin muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

**38 §. Vastavuoroinen tunnustaminen.** Muista Euroopan talousalueen jäsenmaista ja Turkista voidaan tuoda Suomeen rakennustuotteita, jotka eivät kuulu CE-merkinnän soveltamisalaan. Tuotteilla voi olla kyseisen maan hyväksyntä. Vastavuoroinen tunnustamisen periaatteeseen kuuluu, että kansalliset hyväksynnät tunnustetaan puolin ja toisin.

Rakennustuotteet poikkeavat muista tuotteista, jotka kuuluvat vastavuoroinen tunnustamisen soveltamisalaan. Rakennustuotteiden ollessa kyseessä on tavallista, että kansalliset vaatimukset kohdistuvat rakennuskohteeseen eivätkä yksittäiseen tuotteeseen. Rakennustuotteiden kelpoisuutta arvioidaan sen vuoksi usein rakennuskohteeseen kiinnitettyinä. Kansalliset vaatimukset vaihtelevat maasta toiseen. Syynä tähän ovat esimerkiksi ilmas-

to-olosuhteet eri puolilla Eurooppaa. Rakennustuote, joka on saanut kansallisen tuotehyväksynnän yhdessä maassa, ei sen vuoksi välttämättä sovellu sellaisenaan rakentamisessa käytettäväksi jossakin toisessa maassa. Esimerkiksi Turkissa kansallisesti hyväksytty rakennustuote ei välttämättä täytä Suomen olosuhteissa tarvittavaa pakkasenkestävyyttä.

Tästä johtuen vastavuoroista tunnustamista koskeva säännös on tavallisuudesta poiketen kirjoitettu siten, että muualla Euroopassa tai Turkissa saadun tuotehyväksynnän katsotaan antavan luotettavalla tavalla tietoa rakennustuotteen ominaisuuksista. Hankkeeseen ryhtyvä voi käyttää näitä tietoja selvittäessään, täyttääkö rakennustuote maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset.

Yhdessä vapaaehtoisten tuotehyväksyntämenettelyjen kanssa vastavuoroinen tunnustamisen periaate tarjoaa muualta Suomeen tuotaville CE-merkitsemättömille rakennustuotteille yhtäläisen pääsyn markkinoille.

## 9 luku Voimaantulo

**39 §. Voimaantulo.** Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013. Saman päivänä tulee voimaan myös EU:n rakennustuoteasetus. Lailla kumotaan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki (230/2003).

**40 §. Siirtymäsäännökset.** Uutta tuotehyväksyntälakia on tarkoitus soveltaa myös lain voimaan tullessa toimielimessä vireillä olevissa asioissa. Näin kaikki päätökset lain voimaan tulon jälkeen ratkaistuihin hakemuksiin tehdään uuden lain mukaisesti. Syynä tähän on rakennustuotteiden CE-merkinnän tulo pakolliseksi, ja se, että kansallisen tuotehyväksyntäjärjestelmän on oltava kokonaisuudessaan voimassa viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2013.

Ei ole tarkoitus pysäyttää toimielinten toimintaa tämän lain voimaantulon takia. Sen vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että ennen tämän lain voimaantuloa annettu ympäristöministeriön päätös toimielimen valtuuttamisesta antamaan tyyppihyväksyntöjä tai varmentamaan käyttöselosteita tai toimielimen hyväksymisestä rakennustuotteiden hyväk-

syntään liittyviin tehtäviin on voimassa, kunnes tämän lain nojalla toisin päätetään.

Näin ollen elimet voivat halutessaan itse hakea uuden lain mukaisia pätevyyskysymyksiä, mutta muuten toimielinten toimintaan ei tule välitöntä katkosta.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että ennen tämän lain voimaan tuloa annetut tyyppihyväksynnät ja varmennetut käyttöselosteet säilyisivät voimassa päätösten voimassaoloajan. Päätökset ovat maksullisia ja olisi kohtuutonta velvoittaa rakennustuotteiden valmistajat hakemaan hyväksyntöjään uudelleen pelkästään uuden lain voimaantulon takia. Mikäli valmistaja haluaa tyyppihyväksynnän päättymisen jälkeen jatkaa tyyppihyväksyntänsä, ratkaistaan uusi tyyppihyväksyntä tämän lain perusteella.

Päätösten voimassaolo lakkaa automaattisesti silloin, kun tuotteelle laaditun harmonisoidun tuotestandardin siirtymäaika päättyy. Rakennustuote siirtyy silloin CE-merkinnän soveltamisalaan eikä sillä voi enää olla kansallista tuotehyväksyntää.

On tarpeen säätää, että muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus rakennustuotteiden hyväksynnästä annettuun lakiin tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin. Näin vältetään pelkästään viittauksen takia tehtävät säädösmuutokset.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. Näin mahdollistetaan muun muassa se, että ympäristöministeriö ehtii hyväksyä ja valtuuttaa toimielimiä.

## 1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki

**17 §. Asianomaisen ministeriön tehtävät.** Pykälän toisen momentin mukaan asianomaiselle ministeriölle kuuluvat myös rakennustuotedirektiivissä jäsenvaltiolle asetetut toimintavelvoitteet. Rakennustuoteasetus korvaa rakennustuotedirektiivin. Rakennustuoteasetuksessa on asetettu jäsenvaltiolle toimintavelvoitteita, kuten eri tilanteisiin liittyviä ilmoitusvelvollisuuksia. Ympäristöministeriö on ministeriöiden toimivallan jaon mukaisesti oikea taho huolehtimaan rakennustuoteasetuksen mukaan jäsenvaltiolle ase-

tetuista toimintavelvoitteista. Sen vuoksi sana rakennustuotedirektiivi on korvattava sanalla rakennustuoteasetus.

Valmisteilla olevassa laissa maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi on tarkoitus muuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 13 pykälää. Pykälässä aikaisemmin ollut tehtävä sovittaa yhteen valtion viranomaisten antamia määräyksiä siirtyy maankäyttö- ja rakennuslain 17 pykälään, joka koskee ympäristöministeriön tehtäviä.

**148 §. Tyyppihyväksyntä.** Pykälässä on säädetty tyyppihyväksynnän perusteista ja tärkeimmistä toimintatavoista tyyppihyväksyntää koskien. Näistä kaikista asioista säädetään tarkemmin tuotehyväksyntälaissa. Sen vuoksi yleinen asiaa koskeva pykälä maankäyttö- ja rakennuslaissa käy tarpeettomaksi. Pykälä on peräisin ajalta, jolloin tyyppihyväksynnästä ei säädetty mitään muuta. Uuden tuotehyväksyntälain myötä maankäyttö- ja rakennuslain pykälä voidaan kumota.

**152 §. Rakennustuotteen ominaisuudet.** Pykälän nykyisestä ensimmäisestä momentista muodostuu koko uusi maankäyttö- ja rakennuslain pykälä 152. Aikaisempaa momentin sanamuotoa on täsmennetty viittauksella maankäyttö- ja rakennuslain nojalla säädettyihin olennaisiin teknisiin vaatimuksiin. Säädettyä ehdotetaan, että rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla turvallinen ja terveellinen sekä ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää tässä laissa säädetty olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöajan ajan.

Pykälän toisen momentin mukaan CE-merkinnällä varustetun rakennustuotteen katsotaan täyttävän tuotteelle sen ilmoitetussa käyttökohteessa asetetut tekniset vaatimukset. Säännös on päällekkäinen rakennustuoteasetuksen kanssa eikä asiasta sen vuoksi voida säätää kansallisesti.

Pykälän kolmannen momentin mukaan tyyppihyväksytyn rakennustuotteen katsotaan täyttävän sille asetetut vaatimukset niiltä osin kuin asia on selvitetty tyyppihyväksynnän yhteydessä. Tästä asiasta ehdotetaan säädet-

täväksi tuotehyväksyntälain viidennessä pykälässä eikä säännös sen vuoksi enää ole tarpeen maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Pykälän neljännen momentin mukaan rakennustuotedirektiivin mukaisesta tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta sekä tähän liittyvistä arviointi- ja hyväksyntälaitoksista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Kysymys on ainoastaan informatiivisesta seikasta. Rakennustuoteasetus kumoaa rakennustuotedirektiivin, joten maankäyttö- ja rakennuslaissa ei voida enää viitata siihen. Momentissa kerrotuista asioista säädetään EU:n rakennustuoteasetuksessa, joka on sellaisenaan voimassa kaikissa jäsenvaltioissa. Viittausta siihen ei tarvita maankäyttö- ja rakennuslaissa.

**181 §. Markkinavalvonta.** Pykälän ensimmäisen momentin mukaan ehdotetaan säädettäväksi, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes toimisi rakennustuoteasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena. Pykälää muutettaisiin siten, että tehtävä säädettäisiin suoraan Tukesille ja viittaus rakennustuotedirektiiviin muutettaisiin viittaukseksi rakennustuoteasetukseen.

Nykyisessä toisessa ja kolmannessa momentissa säädetään toimenpiteistä tilanteissa, joissa rakennustuotteen CE-merkintää käytetään ilman sen mukaisia edellytyksiä. Näistä seikoista säädetään uudessa EU:n rakennustuoteasetuksessa. Koska rakennustuoteasetus on sellaisenaan velvoittavaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenvaltioissa, on jäsenvaltioiden kumottava sen kanssa päällekkäinen lainsäädäntö. Sen vuoksi maankäyttö- ja rakennuslain toinen ja kolmas momentti on kumottava.

Lain nykyisestä neljänneestä ja viidenneestä momentista tulee toinen ja kolmas momentti.

### 1.3 Laki pelastustoimen laitteista

**3 §. Muun lainsäädännön soveltaminen.** Pykälän toisen momentin mukaan pelastustoimen laitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen sovelletaan, mitä rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain 2, 3 ja 7–

11 luvussa säädetään, mikäli laite on rakennustuotedirektiivin soveltamisalaan kuuluva rakennustuote. Koska rakennustuoteasetus korvaa rakennustuotedirektiivin ja laki rakennustuotteiden hyväksynnästä kumotaan, on viittaus muutettava koskemaan rakennustuoteasetusta.

**11 §. Arviointilaitoksen ja tarkastuslaitoksen hyväksyminen.** Pykälän ensimmäisen momentin mukaan turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy arviointilaitokset lukuun ottamatta rakennustuotedirektiivin soveltamisalaan kuuluvia arviointilaitoksia. Rakennustuoteasetus korvaa rakennustuotedirektiivin, joten viittaus rakennustuotedirektiiviin on muutettava viittaukseksi rakennustuoteasetukseen.

### 1.4 Laki liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain kumoamisesta

Laissa liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä säädetään siitä, kuinka liikenneväylien ja yleisten alueiden rakentamisessa käytettävien rakennustuotteiden CE-merkintä voidaan säätää pakolliseksi sekä kyseisten tuotteiden markkinavalvonnasta. Lisäksi laissa viitataan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettuun lakiin.

Tuotehyväksyntälailla kumotaan laki rakennustuotteiden hyväksynnästä. EU:n rakennustuoteasetus säätää CE-merkinnän pakollisuudesta ja on sellaisenaan velvoittavaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenvaltioissa. Laki liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä on EU:n rakennustuoteasetuksen kanssa päällekkäistä lainsäädäntöä ja on näin ollen kumottava kokonaisuudessaan.

## 2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Uusi laki eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä sisältää runsaasti asetuksenantovaltuuksia. Lain tultua voimaan tarkoituksena on kumota vanha asetus rakennustuotteiden hyväksynnästä sekä maankäyttö- ja ra-

kennusasetuksen tyyppihyväksyntää koskeva 104 §.

Olemassa olevat tyyppihyväksyntäasetukset on tarkoitus käydä läpi ja uusia tarvittavin osin. Uudella asetuksella eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä on tarkoitus määrittää ne tuoteryhmät, joita koskevia varmennustodistuksia voidaan myöntää. Lisäksi on mahdollisesti tarpeen antaa asetuksella tarkempia säännöksiä laissa mainituista asioista.

### **3 Voimaantulo**

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan kuin rakennustuoteasetus eli 1 päivänä heinäkuuta 2013. Lailla kumotaan vanha laki rakennustuotteiden hyväksynnästä.

### **4 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys**

Perustuslain 18 pykälä koskee oikeutta työhön ja elinkeinonvapauteen. Sen mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Valtuutettujen ja hyväksyttyjen toimielinten henkilöstölle voidaan kuitenkin asettaa tarkoituksenmukaisia pätevyysvaatimuksia.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se

on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen myöntäminen on julkisen vallan käyttöä. Tässä esityksessä tyyppihyväksyntään liittyviä hallintotehtäviä ehdotetaan siirrettäväksi osittain tyyppihyväksyntälaitokselle tai hyväksytylle toimielimelle, sillä tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen myöntäminen on tarkoituksenmukaisempaa hoitaa niiden toimesta kuin ympäristöministeriön tehtävänä. Tämän lain mukainen tehtävän siirtäminen ei vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä hyvän hallinnon vaatimuksia.

Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä, laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, laki pelastustoimen laitteista annetun lain muuttamisesta sekä laki liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain kumoamisesta ehdotetaan säädettäväksi tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

## 1.

**Laki****eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1 luku

**Yleiset säännökset**

## 1 §

*Lain tarkoitus*

Tässä laissa säädetään menettelyistä sen toteuttamiseksi, täyttääkö rakennustuote maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset (*kelpoisuus*).

## 2 §

*Sovellettamisala*

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen rakennustuotteeseen, joka ei kuulu harmonisoidun tuotestandardin soveltamisalaan ja jonka valmistaja ei ole hankkinut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä *rakennustuoteasetus*, mukaisesti.

Tätä lakia sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuihin tuotteisiin myös silloin, kun niitä käytetään maa- ja vesirakentamisessa. Lakia ei kuitenkaan sovelleta väylänpidossa käytettäviin, Liikenneviraston hyväksymiin rakennustuotteisiin.

## 3 §

*Menettelyt rakennustuotteen kelpoisuuden toteuttamiseksi*

Rakennustuotteen kelpoisuus voidaan todeta:

- 1) tyyppihyväksynnällä;
- 2) varmennustodistuksella; tai
- 3) valmistuksen laadunvalvonnalla.

## 4 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rakennustuotteella* sellaista pysyvää rakennusosaa, rakennetta taikka rakennuskohteeseen kiinteästi liittyvää tarviketta, tuotetta tai laitetta, jolle on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla olennaisia teknisiä vaatimuksia tai edellä tarkoitetun tuotteen asentamista varten tarvittavaa osaa;

2) *tyyppihyväksyntälaitoksella* ympäristöministeriön valtuuttamaa toimielintä, joka myöntää tyyppihyväksyntöjä;

3) *hyväksytyllä toimielimellä* ympäristöministeriön hyväksymää toimielintä, joka myöntää varmennustodistuksia;

4) *laadunvalvonnan varmentajalla* ympäristöministeriön hyväksymää toimielintä, joka varmentaa rakennustuotteen vaatimustenmukaisuuden;

5) *toimielimellä* 2—4 kohdassa tarkoitettua toimielintä.

## 2 luku

**Tyyppihyväksyntä**

## 5 §

*Tyyppihyväksynnän myöntävä toimielin tai viranomainen*

Tyyppihyväksynnän myöntää tyyppihyväksyntälaitos. Myös ympäristöministeriö voi myöntää tyyppihyväksynnän, jos siihen on erityinen syy.

## 6 §

*Tyyppihyväksynnän käyttäminen*

Rakennustuotteen kelpoisuus todetaan tyyppihyväksynnällä, jos:

1) rakennustuote teknisiltä ominaisuuksiltaan vaikuttaa merkittävästi rakennuskohteen olennaisten teknisten vaatimusten täyttymiseen;

2) rakennustuotetyyppiä käytetään laajasti; ja

3) tyyppihyväksynnällä voidaan yksinkertaistaa tai yhtenäistää rakennusvalvontaviranomaisen toimenpiteitä.

Tyyppihyväksynnän edellytyksenä on lisäksi laadunvalvonnan varmentaminen.

Rakennustuotteen tyyppihyväksynnästä ja laadunvalvonnan varmentamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristöministeriön asetuksella.

## 7 §

*Tyyppihyväksynnän hakeminen*

Tyyppihyväksyntää on oikeutettu hakemaan tuotteen valmistaja.

Hakemuksessa on esitettävä selvitys rakennustuotteen suunnitellusta käyttötarkoituksesta. Hakemukseen on liitettävä kuvaus rakennustuotteesta ja sen valmistuksesta sekä tarvittavat testausraportit, laskelmat, piirustukset ja muut selvitykset kelpoisuuden osoittamiseksi. Kuvaukseen rakennustuotteesta ja sen valmistuksesta liitetään tarvittavat asennus-, käyttö-, huolto- ja varastoin-

tiohjeet sekä tekniset piirustukset ja suunnitteluohteet sekä selvitys tarvittavasta tuotannon aikaisesta laadunvalvonnasta. Hakemuksessa on ilmoitettava, mitä laadunvalvonnan varmentajaa valmistaja käyttää sekä liitettävä ilmoitukseen selvitys laadunvalvonnan riippumattomuudesta.

Tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntähakemuksesta ja tarvittavista selvityksistä voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 8 §

*Tyyppihyväksyntäpäätös*

Tyyppihyväksyntäpäätöksessä tai sen liitteessä on oltava seuraavat tiedot:

1) valmistajan ja hakijan nimi ja kotipaikka;

2) tuotteen nimi ja kuvaus tuotteesta;

3) tuotteen suunniteltu käyttö;

4) hyväksynnän ehdot;

5) laadunvalvonnan varmentajan nimi ja kotipaikka sekä laadunvalvontasopimuksen päiväys;

6) tuotteen merkitseminen;

7) tarvittavat suunnittelutiedot, asennusohjeet, käyttö- ja huolto-ohjeet, varastointiohjeet;

8) hyväksynnän voimassaolo.

Tyyppihyväksyntä annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Jos tuote siirtyy CE-merkinnän soveltamisalaan, tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy.

Tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntäpäätöksestä voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 9 §

*Tyyppihyväksyntämerkintä*

Tyyppihyväksytty rakennustuote on merkittävä tyyppihyväksynnässä edellytetyllä tavalla. Merkintä kiinnitetään tuotteeseen tai jos tämä ei ole mahdollista, pakkaukseen tai sen mukana oleviin asiakirjoihin. Tyyppihyväksyntämerkinnän käyttäminen on lopetettava tyyppihyväksynnän voimassaolon päätymisen jälkeen.

Tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntää koskevasta merkinnästä voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

#### 10 §

##### *Tyyppihyväksyntään liittyvä valvonta*

Tyyppihyväksytyn rakennustuotteen laadunvalvonnan varmistuksella on varmistettava, että tuote on tyyppihyväksynnän vaatimusten mukainen ja täyttää lisäksi tyyppihyväksyntää koskevassa päätöksessä asetetut ehdot.

Laadunvalvonnan varmentamisessa valmistaja ylläpitää tuotannon sisäistä laadunvalvontaa ja testausta. Laadunvalvonnan varmentaja varmentaa sisäisen laadunvalvonnan tekemällä sitä koskevan alkutarkastuksen, valvomalla sitä jatkuvasti sekä arvioimalla ja hyväksymällä sen.

Tarkempia säännöksiä laadunvalvonnasta voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

#### 3 luku

### **Varmennustodistus**

#### 11 §

##### *Varmennustodistuksen myöntävä toimielin*

Varmennustodistuksen myöntää hyväksytty toimielin.

#### 12 §

##### *Varmennustodistuksen käyttäminen*

Rakennustuotteen kelpoisuus todetaan varmennustodistuksella, jos:

- 1) rakennustuote teknisiltä ominaisuuksiltaan vaikuttaa rakennuskohteen olennaisten teknisten vaatimusten täyttymiseen;
- 2) tuote ominaisuuksiensa vuoksi soveltuu varmennustodistuksella hyväksyttäväksi; ja
- 3) rakennustuotetyyppiä käytetään laajasti tai varmennustodistuksella voidaan yksinkertaistaa tai yhtenäistää rakennusvalvontaviranomaisen toimenpiteitä.

Varmennustodistuksen käyttämisen edellytyksenä on lisäksi valmistajan ylläpitämä tuotannon sisäinen laadunvalvonta ja testaus. Laadunvalvonnan varmentaja varmentaa sisäisen laadunvalvonnan tekemällä sitä koskevan alkutarkastuksen, valvomalla sitä jatkuvasti sekä arvioimalla ja hyväksymällä sen.

Hyväksytty toimielin päättää varmennustodistuksessa annettavista tiedoista tuote- tai tuoteryhmäkohtaisesti. Hyväksytty toimielin antaa varmennustodistuksen joko tuotteen valmistuksen jatkuvan varmentamisen tai toimituseräkohtaisen näytetarkastuksen perusteella.

Rakennustuotteen varmennustodistuksesta ja siihen liittyvästä laadunvalvonnan varmentamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristöministeriön asetuksella.

#### 13 §

##### *Varmennustodistuksen hakeminen*

Varmennustodistusta on oikeutettu hakemaan tuotteen valmistaja.

Hakemukseen on liitettävä rakennustuotteen käyttötavan ja ominaisuuksien arvioimiseen tarvittavat tutkimusselostukset ja muut selvitykset sekä tuotannon aikaista laadunvalvontaa koskevat tiedot.

Tarkempia säännöksiä varmennustodistuksen hakemisesta ja tarvittavista selvityksistä voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

#### 14 §

##### *Varmennustodistuksen myöntäminen*

Varmennustodistuksessa tai sen liitteessä on oltava seuraavat tiedot:

- 1) valmistaja ja hakijan nimi ja kotipaikka;
- 2) tuotteen nimi ja kuvaus tuotteesta;
- 3) tarpeelliset tiedot tuotteen ominaisuuksista, käyttötavoista sekä muista tuotteen käyttöön liittyvistä seikoista;
- 4) tiedot arviointimenetelmästä.

Varmennustodistus annetaan määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Hyväksytty toimielin voi tarvittaessa edellyttää

määräaikaisarviointia sen varmistamiseksi, että tuotteen ominaisuudet vastaavat valmistajan ilmoittamia ominaisuuksia. Toimintuseräkohtaisesti tarkastetut tuotteet saadaan ottaa käyttöön vasta, kun hyväksytty toimielin on antanut kyseistä erää koskevan varmennustodistuksen.

#### 4 luku

### Valmistuksen laadunvalvonta

#### 15 §

#### *Valmistuksen laadunvalvonnan käyttäminen*

Valmistuksen laadunvalvonnan perusteella todetaan, että rakennustuote täyttää olennaiset tekniset vaatimukset, jos rakennustuotteen kelpoisuutta ei voida osoittaa tyyppihyväksynnällä tai varmennustodistuksella.

#### 16 §

#### *Valmistuksen laadunvalvonnan sisältö*

Laadunvalvonnassa valmistaja ylläpitää tuotannon sisäistä laadunvalvontaa ja testausta. Laadunvalvonnan varmentaja varmentaa sisäisen laadunvalvonnan tekemällä sitä koskevan alkutarkastuksen, valvomalla sitä jatkuvasti sekä arvioimalla ja hyväksymällä sen. Laadunvalvontaan voi kuulua tuotantolaitoksesta otettujen ja markkinoilta hankittujen tuotteiden testauksia.

Tarkempia säännöksiä valmistuksen laadunvalvonnan käyttämisestä voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

#### 5 luku

### Rakennuspaikkakohtainen varmentaminen

#### 17 §

#### *Rakennuspaikkakohtainen kelpoisuuden osoittaminen*

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä rakennuspaikkakohtaisesti, että ra-

kennustuote täyttää sitä koskevat olennaiset tekniset vaatimukset, jos tuotteen kelpoisuutta ei ole muutoin osoitettu.

Rakennusvalvontaviranomainen voi velvoittaa hankkeeseen ryhtyvän osoittamaan, että rakennustuote täyttää sitä koskevat olennaiset tekniset vaatimukset, jos on syytä epäillä, että tuote ei niitä täytä. Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista.

Rakennuspaikkakohtaisesta kelpoisuuden osoittamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristöministeriön asetuksella.

#### 6 luku

### Valtuutetut ja hyväksytyt toimielimet

#### 18 §

#### *Toimivalta toimielimen valtuuttamiseen ja hyväksymiseen*

Ympäristöministeriö valtuuttaa toimielimen myöntämään tyyppihyväksyntöjä, hyväksyy toimielimen myöntämään varmennustodistuksia tai hyväksyy toimielimen toimimaan laadunvalvonnan varmentajana, jos toimielin täyttää sille asetetut vaatimukset.

#### 19 §

#### *Hakemus tyyppihyväksyntälaitokseksi*

Hakemuksessa, jolla haetaan toimielimen valtuuttamista tyyppihyväksyntälaitokseksi, on yksityiskohtaisesti määriteltävä tyyppihyväksyntätoiminnan kohteeksi tulevat tuoter ryhmät.

Hakijan on esitettävä riittäviksi katsottavat tiedot:

- 1) teknisestä pätevydestään ja riippumattomuudestaan;
- 2) tehtävän hoitamiseen tarvittavasta henkilöstöstä;
- 3) laitteistosta;
- 4) muista taloudellisista edellytyksistä; sekä
- 5) selvitys voimassaolevasta vastuuvakuutuksesta tai siihen rinnastettavasta järjestelystä.

Tarkempia säännöksiä hakemuksesta tyyppihyväksyntälaitokseksi voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 20 §

### *Hakemus varmennustodistuksia myöntäväksi hyväksytyksi toimielimeksi*

Hakemuksessa, jolla haetaan toimielimen hyväksymistä varmennustodistuksia antavaksi hyväksytyksi toimielimeksi, on yksityiskohtaisesti määriteltävä toiminnan kohteeksi tulevat tuotteet tai tuoteryhmät. Hyväksytyn toimielimen on hakemuksen yhteydessä tai viimeistään ennen toiminnan aloittamista yksityiskohtaisesti selvitettävä, millä perusteilla varmennustodistus kunkin tuotteen tai tuoteryhmän osalta myönnetään siltä osin, kun teknisten kriteerien määrittäminen on hyväksytyn toimielimen tehtävänä.

Hakijan on esitettävä riittäviksi katsottavat tiedot teknisestä pätevyydestään ja riippumattomuudestaan sekä selvitys voimassaolevasta vastuuvakuutuksesta tai siihen rinnastettavasta järjestelystä.

Tarkempia säännöksiä hakemuksesta varmennustodistuksia antavaksi toimielimeksi voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 21 §

### *Hakemus laadunvalvonnan varmentajaksi*

Hakemuksessa, jolla haetaan toimielimen hyväksymistä laadunvalvonnan varmentajaksi, on määriteltävä toiminnan kohteeksi tulevat tuotteet ja tuoteryhmät.

Hakijan on esitettävä riittäviksi katsottavat selvitykset pätevyydestään ja riippumattomuudestaan sekä selvitys voimassaolevasta vastuuvakuutuksesta tai siihen rinnastettavasta järjestelystä.

Tarkempia säännöksiä hakemuksesta laadunvalvonnan varmentajaksi voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 22 §

### *Toimielimiä koskevat yleiset vaatimukset*

Toimielimellä tulee olla:

1) teknisesti asiantunteva henkilökunta, tarpeelliset laitteet ja riittävät taloudelliset voimavarat tehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi; ja

2) käytössään henkilöstöä, jonka luotettavuus sekä riippumattomuus arvioitaviin organisaatioihin ja rakennustuotteisiin nähden on varmistettu.

Toimielin voi toimia sekä tyyppihyväksynnän tai varmennustodistuksen myöntävänä toimielimenä että laadunvalvonnan varmentajana saman rakennustuotteen osalta, jos menettelyt on eriytetty toiminnallisesti siten, että toimielimen riippumattomuus on varmistettu.

Tarkempia säännöksiä toimielimiä koskevista vaatimuksista voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

## 23 §

### *Toimielimen asiantuntemuksen, luotettavuuden ja riippumattomuuden arviointi*

Asiantuntemuksen arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota henkilöstön koulutukseen ja kokemukseen sekä toiminnassa osoitettuun pätevyyteen.

Toimielimeksi hakevaa voidaan pitää luotettavana, jos hakijayhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsentä tai varajäsentä, toimitusjohtajaa, vastuunalaista yhtiömiestä taikka muussa näihin rinnastettavassa asemassa olevaa ei ole:

1) viiden edellisen vuoden aikana tuomittu rangaistukseen sellaisesta teosta, joka osoitaisi hänen olevan sopimaton toimimaan valtuutetussa tai hyväksytyssä toimielimessä; taikka

2) määrätty liiketoimintakieltoon.

Hakijaa pidetään riippumattomana, jos hakija tai tämän palveluksessa oleva ei harjoita rakennustuotteiden valmistusta, maahantuontia, kauppaa, suunnittelua, markkinointia tai korjausta eikä ole kaupallisesti, taloudellisesti tai muutoin riippuvuussuhteessa sellaiseen

tahoon, joka sitä harjoittaa. Hakija ei saa olla riippuvuussuhteessa myöskään tällaista toimintaa harjoittavien muodostamaan järjestykseen.

Ympäristöministeriö voi edellyttää ulkopuolista arviointia toimielimen asiantuntemuksesta, luotettavuudesta ja riippumattomuudesta.

#### 24 §

##### *Valtuuttamis- ja hyväksymispäätöksen sisältö*

Ympäristöministeriö voi valtuuttaa tai hyväksyä toimielimen tehtävänsä määrääjäksi tai toistaiseksi. Valtuutus tai hyväksyntä voidaan rajata hakemuksessa esitettyä toimintaa suppeammaksi. Päätökseen voidaan liittää toiminnan harjoittamiselle ja toiminnan valvomiseksi tarpeellisia ehtoja.

Päätökseen voidaan liittää myös ehto, jonka mukaan toiminta on aloitettava annetun määrääjän kuluessa uhalla, että valtuutus tai hyväksyminen peruutetaan.

#### 25 §

##### *Valtuutuksen ja hyväksymisen edellytysten valvonta*

Ympäristöministeriö valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, rakennustuotteiden hyväksymisestä annettujen muiden säännösten sekä valtuutusta ja hyväksymistä koskevan ympäristöministeriön päätöksen ehtojen noudattamista. Rakennusvalvontaviranomaiset avustavat ympäristöministeriötä valvontatehtävässä.

Toimielin on velvollinen antamaan ympäristöministeriölle valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Toimielimen on ilmoitettava omistussuhteissaan tapahtuneista muutoksista, toiminnasta vastaavien henkilöiden vaihdoksista sekä toimintaa koskevista muista merkittävistä muutoksista viipymättä ympäristöministeriölle.

Ympäristöministeriöllä on oikeus tehdä valvontaa varten tarpeellisia tarkastuksia toimielimen toimipisteessä ja laboratoriotiloissa toimintaedellytysten toteamiseksi. Tarkastusta ei saa kuitenkaan suorittaa pysy-

väisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

#### 26 §

##### *Varmennustodistuksen kumoaminen*

Ympäristöministeriö voi kumota varmennustodistuksen, jos varmennustodistus on annettu rakennustuotteelle, joka ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain tai sen nojalla annettujen säännösten vaatimuksia.

#### 27 §

##### *Toiminnan keskeyttäminen*

Ympäristöministeriö voi antaa valtuutetulle tai hyväksytylle toimielimelle kirjallisen varoituksen tai keskeyttää toiminnan harjoittamisen, jos:

1) toiminnassa ei noudateta tämän lain tai sen nojalla annettuja tai rakennustuotteiden hyväksyntää koskevia muita säännöksiä;

2) tehtäviä ei ole suoritettu muutoin asianmukaisesti; tai

3) valtuutettu tai hyväksytty toimielin on rikkonut valtuutus- tai hyväksymispäätöksensä asetettuja ehtoja.

Toiminnan keskeyttämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

#### 28 §

##### *Valtuutuksen ja hyväksymisen peruuttaminen*

Ympäristöministeriön on peruutettava valtuutus tai hyväksyminen, jos:

1) valtuutettu tai hyväksytty toimielin ei ylläpidä säännöllistä toimintaa tai lopettaa toiminnan;

2) valtuutettu tai hyväksytty toimielin ei enää täytä valtuutuksen tai hyväksymisen edellytyksiä eikä ole määrääjässä korjannut niissä olevia puutteita;

3) toimielin on asetettu konkurssiin; tai

4) määräävässä asemassa oleva toimielimen edustaja on asetettu liiketoimintakieltoon.

Ympäristöministeriön on peruutettava valtuutus tai hyväksyminen myös, jos toimielimen toiminta on keskeytetty eikä toimielin kohtuullisessa ajassa ole poistanut toiminnan keskeyttämiseen johtaneita syitä.

Valtuutuksen tai hyväksymisen peruuttamista koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

#### 7 luku

### **Valtuutetun ja hyväksytyn toimielimen toimintaa koskevat vaatimukset**

#### 29 §

#### *Laadunvalvonnan varmentaminen*

Laadunvalvonnan varmentaja varmentaa tuotannon sisäisen laadunvalvontajärjestelmän silloin, kun rakennustuotteella on tyyppihyväksyntä, varmennustodistus tai valmistuksen laadunvalvonta.

#### 30 §

#### *Laadunvalvontaa koskeva selvitysraportti*

Laadunvalvonnan varmentajan on tallennettava tiedot laadunvalvontajärjestelmän varmentamisesta suorittamista toimenpiteistä ja valvonnan tulokset. Aineisto on säilytettävä vähintään kymmenen vuotta.

Laadunvalvonnan varmentaja esittää vuosittain tyyppihyväksynnän laadun varmentamisen tuloksista selvityksen hyväksynnän myöntäneelle toimielimelle tai ympäristöministeriölle, jos se on myöntänyt hyväksynnän. Laadunvalvonnan varmentaja esittää vuosittain varmennustodistuksen laadun varmentamisen tuloksista selvityksen hyväksytylle toimielimelle. Laadunvalvonnan varmentaja esittää vuosittain valmistuksen laadunvalvonnan varmentamisen tuloksista selvityksen valmistajalle.

Jos laadunvalvonnan yhteydessä havaitaan sellainen vakava puutteellisuus, joka vaarantaa oleellisesti rakennuskohteen olennaisten teknisten vaatimusten täytymisen ja on syytä epäillä, että puutteellisia rakennustuotteita käytetään rakentamiseen, laadunvalvonnan

varmentajan on viipymättä ilmoitettava asiasta ympäristöministeriölle.

#### 31 §

#### *Virkavastuu*

Tyyppihyväksyntälaitoksen tai hyväksytyn toimielimen toimihenkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

#### 32 §

#### *Salassapito*

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, toimielin saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien hoitamista varten;
- 2) markkinavalvontaviranomaisille markkinavalvontaa varten;
- 3) poliisi- tai syyttäjäviranomaiselle rikoksen selvittämistä varten;
- 4) tuomioistuimelle.

#### 33 §

#### *Vastuuvakuutus*

Toimielimellä tulee olla mahdollisten korvausten varalta vastuuvakuutus tai siihen rinnastettava muu järjestely.

#### 34 §

#### *Viittaus rikoslakiin*

Rangaistus 32 §:ssä säädetyn salassapito-velvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

## 35 §

*Rakennustuotteiden hyväksyntää koskeva rikkomus*

Joka tarjoaa 3 tai 29 §:ssä tarkoitettuja rakennustuotteiden hyväksyntään liittyviä palveluja ilman 18 §:ssä edellytettyä ympäristöministeriön valtuutusta tai hyväksyntää, on tuomittava *rakennustuotteiden hyväksyntää koskevasta rikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

## 8 luku

**Erinäiset säännökset**

## 36 §

*Muutoksenhaku toimielimen päätökseen*

Hakemuksesta annettuun toimielimen päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tekijältä siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

## 37 §

*Muutoksenhaku ministeriön päätökseen*

Ympäristöministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

## 38 §

*Vastavuoroinen tunnustaminen*

Jos rakennustuote on hyväksytty Euroopan talousalueen jäsenmaassa tai Turkissa rakentamisessa käytettäväksi, hyväksynnän katsotaan antavan luotettavalla tavalla tietoa ra-

kennustuotteen ominaisuuksista. Rakennushankkeeseen ryhtyvä voi käyttää näitä tietoja selvittäessään, onko rakennustuote maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädettyjen olennaiset tekniset vaatimusten mukainen.

## 9 luku

**Voimaantulo**

## 39 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

Tällä lailla kumotaan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki (230/2003).

## 40 §

*Siirtymäsäännökset*

Tätä lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa toimielimessä vireillä olevissa asioissa.

Ennen tämän lain voimaan tuloa annettu ympäristöministeriön päätös toimielimen valtuuttamisesta myöntämään tyyppihyväksyntöjä tai varmentamaan käyttöselosteita tai toimielimen hyväksymisestä rakennustuotteiden kantavien rakenteiden laadunvalvonnan varmentamiseen liittyviin tehtäviin on voimassa, kunnes tämän lain nojalla toisin päätetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa annettu päätös tyyppihyväksynnästä tai käyttöselosteen varmentamisesta on voimassa päätöksen voimassaoloajan päättymiseen tai tuotteelle laaditun harmonisoidun tuotestandardin siirtymäajan päättymiseen.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä viitataan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavia säännöksiä, jollei tästä laista muuta johdu.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

## 2.

**Laki****maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 148 §, sellaisena kuin se on laissa  
 231/2003, sekä  
*muutetaan* 17 §:n 2 momentti sekä 152 ja 181 § seuraavasti:

17 §

*Asianomaisen ministeriön tehtävät*

—————  
 Asianomaiselle ministeriölle kuuluvat myös rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 305/2011, jäljempänä *rakennustuoteasetus*, jäsenvaltiolle asetetut toimintavelvoitteet. Asianomainen ministeriö huolehtii alan viranomaisten antamien rakentamista koskevien teknisten vaatimusten yhteensovittamisesta.  
 —————

152 §

*Rakennustuotteen ominaisuudet*

Rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla turvallinen ja terveellinen sekä ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää tässä laissa säädettyt olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella

kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöiän ajan.

181 §

*Markkinavalvonta*

Turvallisuus ja kemikaalivirasto toimii rakennustuoteasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.

Rakennustuotteen maahantuoja tai valmistaja tai tämän valtuuttama edustaja on velvollinen korvaamaan aiheelliseksi osoittautuneesta selvityksestä valtiolle aiheutuneet kustannukset. Korvaus on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee seurata rakennustuotteiden käyttämistä ja tarpeen mukaan ilmoittaa rakennustuotteen tai CE-merkinnän käyttämisessä havaituista epäkohdista markkinavalvontaviranomaiselle.

—————  
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

## 3.

**Laki****pelastustoimen laitteista annetun lain 3 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 3 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 §:n 1 momentti laissa 1270/2010, seuraavasti:

## 3 §

*Muun lainsäädännön soveltaminen*

—————  
 Rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä *rakennustuoteasetus*, soveltamisalaan kuuluvan rakennustuotteen suoritustason pysyvyyden arvioinnista ja varmentamisesta säädetään lisäksi mainitussa asetuksessa.

## 11 §

*Arviointilaitoksen ja tarkastuslaitoksen hyväksyminen*

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta pelastustoimen laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavat arviointilaitokset sekä palonilmaisulaitteistojen ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastuksia suorittavat tarkastuslaitokset lukuun ottamatta rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan kuuluvia arviointilaitoksia.

—————  
 —————

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

—————

**4.****Laki****liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

|                                                                                                                      |                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| 1 §                                                                                                                  | 2 §                                                |
| Tällä lailla kumotaan liikenneväylien ja yleisten alueiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki (797/2007). | Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013. |

---

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2012

**Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri**

**JUTTA URPILAINEN**

Asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

*Liite  
Rinnakkaistekstit*

## **Laki**

### **maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 148 §, sellaisena kuin se on laissa 231/2003 sekä  
*muutetaan* 17 §:n 2 momentti, sekä 152 ja 181 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Lakiehdotus*

17 §

17 §

*Asianomaisen ministeriön tehtävät*

*Asianomaisen ministeriön tehtävät*

-----  
Asianomaiselle ministeriölle kuuluvat myös rakennustuotedirektiivissä jäsenvaltiolle asetetut toimintavelvoitteet.  
-----

-----  
*Asianomaiselle ministeriölle kuuluvat myös rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 305/2011, jäljempänä rakennustuoteasetus, jäsenvaltiolle asetetut toimintavelvoitteet. Asianomainen ministeriö huolehtii alan viranomaisen antamien rakentamista koskevien teknisten vaatimusten yhteensovittamisesta.*  
-----

148 §

148 §

*Tyyppihyväksyntä*

*Tyyppihyväksyntä*

Asianomainen ministeriö voi hakemuksesta määrääjäksi hyväksyä rakenteen, rakennusosan taikka rakennukseen kiinteästi liittyvän tarvikkeen, tuotteen tai laitteen rakentamisessa käytettäväksi (*tyyppihyväksyntä*). Hyväksynnän yhteydessä voidaan myös poiketa rakentamista koskevista määräyksistä. Ministeriö voi valtuuttaa asianmukaiset vaatimukset täyttävän toimielimen antamaan tyyppihyväksyntöjä. Toimielin ei kuitenkaan voi hyväk-

*(kumotaan)*

synnän yhteydessä poiketa rakentamista koskevista määräyksistä.

Tarkastuselin, jonka ministeriö tai hyväksyntöjä antava toimielin on hyväksynyt, valvoo jatkuvasti tyyppihyväksytyjen tuotteiden laatua. Tyyppihyväksyntä tulee peruuttaa, jos siihen tuotteen valmistuksen tai laadunvalvonnan epäkohtien johdosta havaitaan olevan aiheutta. Hyväksynnän peruuttaa ministeriö tai se hyväksyntälaitos, joka on hyväksynnän antanut.

Toimielimen valtuuttamisesta sekä tyyppihyväksynnän antamisesta ja peruuttamisesta noudatettavasta menettelystä samoin kuin tarkastuselimen hyväksymisestä ja tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa (230/2003) ja sen nojalla annetussa ministeriön asetuksessa.

## 152 §

*Rakennustuotteen ominaisuudet*

Rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää rakentamiselle asetetut olennaiset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöajan.

Asianmukaisesti CE-merkinnällä varustetun rakennustuotteen, joka vastaa sille asetettua toimivuustasoa, katsotaan täyttävän tuotteelle sen ilmoitetussa käyttökohteessa asetetut tekniset vaatimukset.

Tyyppihyväksytyn rakennustuotteen katsotaan täyttävän sille asetetut vaatimukset niiltä osin kuin asia on selvitetty tyyppihyväksynnän yhteydessä.

Rakennustuotedirektiivin mukaisesta tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta sekä tähän liittyvistä arviointi- ja hyväksyntälaitoksista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

## 152 §

*Rakennustuotteen ominaisuudet*

Rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla turvallinen ja terveellinen sekä ominaisuuksiltaan sellainen, että rakennuskohde asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna täyttää tässä laissa säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla taloudellisesti perustellun käyttöajan.

## 181 §

*Markkinavalvonta*

Asianomainen ministeriö ja sen valtuuttama viranomainen toimii rakennustuotedirektiivin mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.

Jos on perusteltua syytä epäillä, että rakennustuotteen CE-merkintää on käytetty ilman sen mukaisia edellytyksiä, markkinavalvontaviranomainen voi kieltää tuotteen luovutuksen tai käyttämisen rakentamiseen, kunnes merkinnän käyttämiseen on asianmukaiset edellytykset.

Mikäli suoritettu selvitys osoittaa, että rakennustuotteen CE-merkintää yhä käytetään perusteettomasti, markkinavalvontaviranomainen voi kieltää tuotteen myynnin ja sen elinkeinotoiminnan yhteydessä tapahtuvan muun luovuttamisen. Rakennustuotteen maahantuoja tai valmistaja voidaan myös velvoittaa ryhtymään toimenpiteisiin tuotteiden poistamiseksi markkinoilta tai niiden saattamiseksi vaatimusten mukaisiksi.

Rakennustuotteen maahantuoja tai valmistaja vastaa aiheelliseksi osoittautuneesta selvityksestä valtiolle johtuneista kustannuksista. Nämä kustannukset voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee seurata rakennustuotteiden käyttämistä ja tarpeen mukaan ilmoittaa CE-merkinnän käyttämisessä havaituista epäkohdista asianomaiselle ministeriölle.

## 181 §

*Markkinavalvonta*

*Turvallisuus ja kemikaalivirasto toimii rakennustuoteasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.*

*Rakennustuotteen maahantuoja tai valmistaja tai tämän valtuuttama edustaja on velvollinen korvaamaan aiheelliseksi osoittautuneesta selvityksestä valtiolle aiheutuneet kustannukset. Korvaus on suoraan ulosotto-kelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).*

*Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee seurata rakennustuotteiden käyttämistä ja tarpeen mukaan ilmoittaa rakennustuotteen tai CE-merkinnän käyttämisessä havaituista epäkohdista markkinavalvontaviranomaiselle.*

---

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

## Laki

### pelastustoimen laitteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 3 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 §:n 1 momentti laissa 1270/2010, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Lakiehdotus*

3 §

3 §

*Muun lainsäädännön soveltaminen*

*Muun lainsäädännön soveltaminen*

---

Jos pelastustoimen laite on rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY (rakennustuotedirektiivi) soveltamisalaan kuuluva rakennustuote, sen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen sovelletaan, mitä rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain (230/2003) 2, 3 ja 7—11 luvussa säädetään.

---

*Rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011, jäljempänä rakennustuoteasetus, soveltamisalaan kuuluvan rakennustuotteen suoritustason pysyvyyden arvioinnista ja varmentamisesta säädetään lisäksi mainitussa asetuksessa.*

11 §

11 §

*Arviointilaitoksen ja tarkastuslaitoksen hyväksyminen*

*Arviointilaitoksen ja tarkastuslaitoksen hyväksyminen*

---

Turvatekniikan keskus hyväksyy hakemuksesta pelastustoimen laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavat arviointilaitokset sekä palonilmaisulaitteistojen ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastuksia suorittavat tarkastuslaitokset lukuun ottamatta rakennustuotedirektiivin soveltamisalaan kuuluvia arviointilaitoksia.

---

*Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta pelastustoimen laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavat arviointilaitokset sekä palonilmaisulaitteistojen ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastuksia suorittavat tarkastuslaitokset lukuun ottamatta rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan kuuluvia arviointilaitoksia.*

---



---

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.